

30 NOV 1954

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

No. 45—VOL.—LII

FRIDAY,
26TH NOVEMBER, 1954

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

A puppy said to a big dog, "I have mastered philosophy. I have learned that the best thing for a dog is happiness, and that happiness is my tail. Therefore, I am chasing it and when I catch it, I shall have it!"

Said the dog, "I, too, have judged that happiness is a fine thing for a dog, and that happiness is in my tail. But I've noticed that when I chase it, it keeps running away from me, but when I go about my business, it comes after me."

—Quoted.

*"Six things the Lord hates!
Seven are an abomination to Him.
Hughty eyes, a lying tongue, and Hands that shed innocent blood,
A mind that plots mischiefous schemes,
Feet that are quick to run after evil,
A false witness who utters lies,
And he who sows discord among brothers."*

—Proverbs.

Archbishop's Outspoken Criticism Of The Government

ADDRESSING the annual meeting of the Friends of the Sick Association held in Durban on Saturday, November 20, Archbishop Denis Hurley said some home truths about the present Government.

"A state overstepped the limits of its authority and became tyrannical when a government is tempted to 'plan' too thoroughly and set up blueprints for its subjects that resemble nothing emanating from the drawing-boards of the Creator," he said.

"The general principle of Apartheid, maintaining the permanent inferiority of certain types and categories of persons is an example of this.

"The State has no right to place pre-conceived restrictions on some of its citizens. Its duty is to establish conditions that will favour development, not hamper it.

"State-invasion of education is why education is so contentious a subject and why we should always battle hard for the rights of parents. Parents have an instinctive good sense that rarely graces the desks of bureaucrats.

"People talk about the absolute sovereignty of Parliament. If they mean this, they should claim for Parliament the right to alter the Ten Commandments.

"If not, they should stop saying it, and try to understand that Parliament has only limited authority.....restricted to what is necessary to achieve the common temporal good. Parliaments are subject to the moral law.

"The fact that certain men sit on certain benches does not give them the right to hurt a neighbour in life or limb, property, reputation or status.

"They are in Parliament to defend, not to destroy. The rights of individuals can be trampled underfoot by men carried to power by the fortunes of the popular vote, especially if they feel they have a 'new vision' or 'mission' to alter society.

"Strangely enough, governments today are tempted to think that if they contribute funds they should run the whole show. As Dr. Verwoerd told us about Bantu education: 'We supply the money, so why shouldn't we do as we please? Mission schools received grants as a privilege, not a right.' Strange reasoning. To Dr. Verwoerd's way of thinking, the Government owns the public funds.

"Instead, they merely administer them in trust for the people of the country, and if parents want a particular type of school for their children they have a right to a share of public funds to maintain it, provided it conforms to certain standards. Dr. Verwoerd does not agree with this idea.

"Governments need careful watching. The exercise of power is a source of much temptation. There is the additional danger—perpetuation of social evils through bureaucratic entanglement."

Archbishop Hurley described how it became impossible to embark on housing schemes because of a tangle of regulations.

"When that sort of thing bogs down the whole machinery of administration and people suffer because they have no homes, it is time for individuals to get together and take drastic steps to remedy the position.

(Continued on page 541)

The
New India Assurance
 Company Limited

Principal Controlling Officers:
 Rustomjee (Pty.) Ltd.

74 VICTORIA STREET, DURBAN

Please note our change of address

As from the 1st October 1954
BAI JERBAI RUSTOMJEE
TRUST BUILDING

First floor

140, Queen Street,
 DURBAN, NATAL.

Telephone 2335. Telegrams 'BRADFORD'

P.O. Box 110

LUSAKA, NORTHERN RHODESIA

BRADFORD CLOTHING
FACTORY

Direct Importers and
 Wholesale Merchants

Clothing Manufacturers

Proprietor RAMBHAI D. PATEL

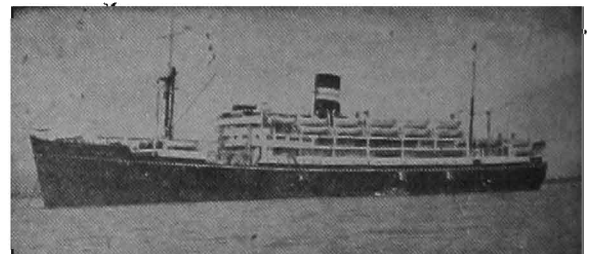
Branch:

CITY STORE

Cairo Road, Lusaka

Always in Stock:

Piece Goods, Hosiery, Cutlery,
 Enamelware, Stationery, Drapery,
 Crockery, & Wool.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala arriving November 30. Sailing December 5
 for Bombay

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow
 Fever inoculation requirements and obtain certificates from their
 nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from
 private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without food	£83-10-0
Second "	"	"	55-0-0
Inter-Class	"	"	37-0-0
Unberthed (Deck)	without food		24-10-0

Muslim Special Food £11-10-0 Ordinary Food £4-17-0
 Hindu Special Food £10-3-0 Ordinary Food £4-5-0

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can
 be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be
 permitted to keep on deck with them more than one bed-
 ding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN
 Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 26TH NOVEMBER, 1954

Is This White Civilisation ?

AS the readers of 'Indian Opinion' will recollect the 1953 Immigration Act prohibits the entry into the Union of all women married to Indians domiciled in the Union after the 10th February 1954. That is to say that any Indian domiciled in the Union may not, subsequent to February 10, 1954, marry a woman outside the Union and bring her into the Union. He would have to choose a bride from within the Union and if he fails to do so and yet desires to get married he must renounce his domicile should he marry any woman outside the Union, or he would have to leave his wife outside the Union and live a celibate life without her and she would have to do likewise, or succumb to human weaknesses and lead an immoral life. The husband would thereby run the risk of getting into trouble under the Immorality Act and of being deported if convicted and sentenced to imprisonment if he happens to be not a South African born but an immigrant.

Now to choose a bride from within the Union his scope is very limited. Under the Marriage and Immorality Act an Indian may not marry a woman not of his own race. In his own race it makes it very difficult if he is of a higher caste Hindu, for social customs prevent him from getting married to a woman not of his own caste; nor may he marry a woman re-

lated to him as Muslims, Parsees and some Christians do. He must find a bride from his own caste and at the same time not in any way related to him.

The Minister of the Interior, Dr. T. E. Donges, who is responsible for this restrictive legislation did not give thought to these things and of course there is no question of consulting the non-Europeans in enacting laws affecting them. The White rules enact laws, according to their own whim. "Do unto others as ye would that they should do unto you" is a well-known and oft-repeated Biblical injunction. We wonder how any member of the ruling race would feel if he were placed in the position Dr. Donges and his Government have chosen to place the Indians! Would any White man tolerate any interference in his individual freedom to choose his own bride from any part of the world?

But the matter does not end there. Now comes the question of children of Indian parents domiciled in the Union. Under the Immigration Act, prior to being amended in 1953 the position was that if a child was born after both the parents had acquired their domicile within the Union, it was deemed South African born even if it was born outside the Union. If a child was born outside the Union to a woman who had not yet acquired her own domi-

cile the child was deemed India born but its entry as long as it was accompanied as a minor by its mother was never prohibited.

In the case of an Indian a wife does not acquire her husband's domicile in the usual course after her marriage; she has to acquire her domicile by staying in the Union for a period of three years. The difference between a South African born and an Indian born was that the latter if he stayed outside the Union over three years he lost his domicile in the Union and also the right of entry into the Union, whereas the former would lose his domicile, but could enter by virtue of his birthright and reacquire his domicile. Now the position under the 1953 Act is that a woman even though she is fully domiciled in the Union and chooses to go on a temporary visit to India and happens to give birth to a child whilst she is there she may not bring her child with her to the Union. Such child would be declared a prohibited immigrant. In other words if the mother desired to return to the Union to join her husband she would virtually have to throw her child into the sea. That is the interpretation of the following letter received from the Principal Immigration Officer of the Province of Natal by a prominent Indian resident in Durban for over forty years:

Sir, with reference to your letters of the 5th and 20th October 1954, I wish to invite your attention to Section 2 of Act No 43 of 1953, from which it will appear that any child born outside the Union to wife of your son will be unable to enter Natal or the Union of South Africa unless the Honourable the Minister of the Interior, or an Immigration Officer acting upon the directions of the Minister, authorises any such child to enter.

In other words any such child shall be a prohibited immigrant to the Union of South Africa (and the Province of Natal), in terms of Section 4 (1) (a) of Act 22 of 1913, as amended, and will not be able to claim not to be a prohibited immigrant by virtue of the provisions of Section 5 (1) (e) or 5 (1) (g) of Act 22 of 1913, as amended, unless the Honourable the Minister of the Interior authorises its admission and unless such authorization is given it will be refused admission."

We would like to ask those who boast so much of their White civilisation and of having brought civilisation to this land of heathens and barbarians whether this constitutes White civilisation? If it does we may well say: God keep us away from it.

Bishop Reeves' Bold Step

THE bold step taken by the Bishop of Johannesburg, the Rt. Rev. Ambrose Reeves, of ordering the closure of all Anglican Mission schools throughout the Southern Transvaal will be hailed with delight and a profound sense of gratefulness by Africans in particular and non-Europeans in general. It will no doubt be a tremendous economic loss to the Mission and to the Africans of educational facilities. But no price is too great to save one's soul. "What doth it profit a man who gains the whole world but loseth his own soul." We are very happy to note the following words of the Bishop: "The Church could rent or sell the schools. We refuse to consider either of the alternatives because we want it to be clearly understood that we will have no part in a system of education whose objects are contrary to the principles which we believe ought to be the foundation of all education.

"The policy of the Bantu Education Act," says the Bishop, "is morally indefensible. In conscience I am bound to oppose it and therefore cannot assist the Government, however remotely or indirectly, in implementing a policy which violates Christian standards. The decision I have taken is heart-breaking. I have

searched my conscience and can take no other course. It is an end of an era of co-operation between Church and State in the field of African education. A 50-year-old partnership has been severed by the South African Parliament's acceptance of the Bantu Education Act in 1954.

GROUP AREAS BACKFIRE

By C. W. M. GELL

IN one of the purple passages of his by now notorious Group Areas speech at Nylstroom in October 1953, Mr V. G. Hiemstra said: "If the outlook is dark for the Indians, I say it is only because the sky is clouded with the wings of chickens coming home to roost." He was then referring to his own very one-sided account of how the Indians arrived in the Transvaal. But this article is concerned with another and much more recent chicken which, to Mr. Hiemstra's discomfort, is showing a strong inclination to roost.

During the third reading of the Group Areas Act, Dr. Danges gave the following assurance on June 13, 1950 (Hansard 8334): "This is one measure, and one of the major measures, designed to preserve White South Africa, while at the same time giving justice and fair play to the non-Europeans in this country." (italics mine). Certainly, the evidence on which the Government relied for the necessity of Group Areas and the speeches of several Nationalist backbenchers left little doubt that the Act was principally directed against our Indians. Probably it was on this assumption that some Opposition members from Natal abstained from voting against and a few actually supported the Act.

But the leading Government spokesmen, both in the Parliamentary debate and in discussing the refusal of the Indian Government to continue Round Table talks if the Act was passed, went out of their way to emphasise that the Group Areas Act was non-discriminatory, that in segregating each race group it segregated all and singled out no one group for exploitation. On this ostensible basis the Act was passed, despite the protests of those who doubted that the Europeans could be trusted to act as executors and judges in their own cause with the jurisdiction of the normal courts or

justice excluded from the main activities of the Act.

That this fear was far from unjustified soon became apparent when one country town after another—the cities having more complex problems—proceeded to draw plans which, with monotonous regularity, expelled Indians to or beyond the municipal boundaries. Lydenburg, Carolina, Nylstroom, Balfour, Wolmaranstaad, Dundee, Glencoe and many others which have not yet come to a public hearing—everywhere the general scheme was the same; to remove the Indians from their present trading centres and dump them in separate ghettos outside municipal limits where (though this was only said publicly at Nationalist Party congresses) "parasite can prey on parasite."

The most explicit statement of municipal intentions was given at Nylstroom by Mr. Hiemstra, who appeared as counsel for many of these town councils before hearings of the Land Tenure Advisory Board. "We would have had no need," he said, "to set up all this elaborate machinery created by the Group Areas Act, if we only want to have a Pegging and a keeping of the Indians where they are today. The mere fact that the Act was passed indicates a much more drastic separation than can be achieved by any Pegging measures. My learned friend (counsel for the Indians) has been much concerned about justice and fairness. (Had he, perhaps, been reading Dr. Danges' speech?) These words apparently mean to him that the Indian must get exactly what he wants. It has been put to witnesses that these alternative areas (proposed by the town council) do not afford the same opportunity for trade as the areas where the Indians are today. Well, Mr. Chairman, of course they do not. I am not here to go through the hollow pretence of

arguing that they are equally fit for trade. I say immediately that there are going to be losses, there are going to be substantial losses and no one can hope to deny it"

But a marked feature of all these plans was that the losses fell largely or wholly on the Indian communities, although it was not their wish—but the Europeans—that they should move. And since nothing has been said then or since on behalf of any municipality about paying compensation for expropriation and loss of trade, which the Act does not make obligatory, we and the Indians are left in doubt as to whether or not any is to be offered. Not that compensation can ever fully balance the loss of long-established homes, businesses and civil rights. But quite certainly there cannot even be a pretence of the "justice and fair play," to which Dr. Danges referred, without the fullest possible financial restitution. This is the least that can be done to mitigate the inevitable injustices of mass removal.

To their credit, many town councils realise this. They recognise also that the sums involved will often be far beyond the abilities of their revenues to meet. Many of them sent unofficial deputations to Pretoria to interview spokesmen of the Government or Government-appointed Land Tenure Advisory Board. These spokesmen told them that it was Government policy to move the Indian communities out of the towns; hence the otherwise astonishingly dutiful uniformity of municipal plans. Some of the deputations remonstrated that such a course was financially impossible without considerable Government assistance. This was refused, though there is some talk of establishing a public corporation to help spread the burden of compensation for expropriated properties. But even if this corporation is set up, it will still leave municipalities to compensate for loss of trade—probably the more heavy, because continuing, liability. The municipalities thus have to carry the major financial burden and the public odium of the inescapable injustices created by the Group Areas Act, while the Government remains officially pledged to justice, fair play and no discrimination.

However, the end of the councils' willingness to carry the Government's baby seems to be near. Scandalised by the Land Tenure Advisory Board even bothering to consider a proposal to leave the Indians of White River where they are, Mr. Hiemstra announced on November 5th that he would

advise municipalities to postpone further planning until they are authoritatively informed of the intention of Parliament. He declared that it was a matter of principle whether the Indians should live within or outside existing towns. He admitted that municipalities had received "official encouragement to make the type of proposal which has been put forward here" (i.e. total expropriation and eviction)—"municipalities have been led to believe that Indians will be removed from the established townships to a place outside, whether it is bare veld or not. Is this impression which has been widely fostered, to the knowledge of the Board, completely unfounded?"

It is not, of course, completely unfounded, as Mr. Hiemstra well knows. But the Board and the Government have gradually been brought face to face with some of the practical implications of their policy—that there will be heavy losses, personal hardship, much avoidable suffering, that these things will not improve South Africa's already-lamentable prestige before the bar of world opinion and, even more immediately disconcerting, that European farmers and others are not always ready to provide the "bare veld" for the new Indian ghettos. Now Mr. Hiemstra, who conceded that if these considerations are valid and relevant "then no proposal made by any municipality so far has any merit," has raised questions which the Government itself can no longer evade.

Is there to be "justice and fairplay" in applying the Act? If so, does this not sometimes mean that Indians must be allowed to remain in the towns? If they have to be moved, must there not be full financial compensation? Who will pay this? Can it be, as Mr. Hiemstra complained, that in giving Indians the areas in which to live and expand, the Act "will mark their greatest advance since 1885?"

It is possible. Apartheid may backfire in quite unexpected directions. But if the Government does not intend this, once again it will have to say so quite frankly, instead of trying to slip racial discrimination through under cover of platitudinous remarks about justice and fair play. If it wishes town councils to fulfil what it has unofficially been telling them, it will have to explain publicly that all Indians must be removed everywhere, that Dr. Danges' pledges of only four years ago were not sincerely meant; and so face the world in all the stark nakedness of its baasskap ethic.

FURTHER BANNING ORDERS ON CONGRESS LEADERS

DR. NAICKER'S MESSAGE TO N.I.C. WORKING COMMITTEE

WE give below the salient points from a message sent by the President, Dr. G. M. Naicker, to the meeting of the N.I.C. Working Committee held in Durban on Sunday, November 21. The message was delivered by Advocate H. E. Mall:—

"This meeting of the Working Committee of our Congress is of tremendous significance to the membership of the N.I.C. and to the Indian community of Natal, for you are meeting at a time when South Africa is at the parting of the ways and there is a grave danger that unless men and women who stand for the democratic cause show courage and determination, our country may enter into a period of dark ages from which we will take many long years before we can merge into the light again.

Now is the time for each and every person who loves basic human freedom to speak out clearly and without hesitation against the wrongs that are being perpetrated by those who rule our beloved country.

The Minister of Justice, vested with wide and arbitrary powers under the Riotous Assemblies Act and the Suppression of Communism Act, has banned a large number of the leaders of the Congress and Trade Union movements in the Union."

Dr. Naicker referred to the banning orders served on three members of the Congress previously and on six members, including himself, last week and said, "the notices served on me under the Suppression of Communism Act and the Riotous Assemblies Act do not affect my position as the President of the Congress, but I am prohibited from attending all gatherings within the Union and South-West Africa for a period of two years and my movements have been restricted to the Magisterial District of Durban for a period of one year.

Mrs. Fatima Meer, a leading social worker and a member of our Executive Committee, has also been banned from all gatherings for a period of two years but her movement has not been restricted. Both Mrs. Meer and I have been banned under Section 9 (1) of the Suppression of Communism Act and we have, through our legal representatives, asked the Minister to furnish us with the reasons for his actions.

Mr. Debi Storb, our general secretary and two of our vice-presidents, Messrs. I. C. Meer and J. N. Singh have been served with identical notices. They have been called upon to resign from the N.I.C., the S.A.I.C., the Congress of the People and the Natal Indian Youth Congress and they are banned from attending all gatherings for a period of two years.

Thus since the Suppression of Communism Act was passed, nine members of our Executive Committee have been affected.

In keeping with our national decisions Messrs. Debi Singh, M. P. Naicker, J. N. Singh and I. C. Meer have submitted to me their resignations which I have had to accept with deep regret. I ask the Working Committee to fill the vacancies caused by their resignations in various organs of the Congress.

The situation we are facing as a result of these banning orders is a grave one, but I have not the slightest doubt that the Congress membership and the Indian people of Natal will respond to the challenge of Mr. Swart with even a greater determination to espouse the cause for which our Congress stands—the establishment of a democratic society in which every human being will be able to express his personality to the fullest, regardless of the artificial barriers of race and colour.

At a time when action is taken against our leadership, it is necessary for me as your President to emphasise certain facts.

Firstly, that not a single person banned by the Minister in our Congress has been convicted of any offence, under the wide provisions of the Suppression of Communism Act. None of them have been given any opportunity of being heard before a judicial tribunal. The Minister has found them guilty without trial.

Secondly, that the N.I.C. is dedicated to advancing the cause of democracy in South Africa and not to advancing any other ideology. We are a national liberation organisation, having within our ranks, as every national liberation movement should have, men and women of different views, united together for the common cause of extending the basis of democracy for all in the Union.

Thirdly, I want to reiterate two points which the present

leadership has adhered to rigidly in its endeavours to implement the policies of Congress. These points, to my mind, are fundamental and Congress must not deviate from them:

(a) In the struggle we have launched against segregation and apartheid, we have strictly adhered to non-violence. Personally I am dedicated to the cause of non-violence. The present leadership has emphasised over and over again that anyone who talks of violence is an enemy of our people.

(b) The next point is that there is no room in the Congress movement for racialism. We believe in complete equality for White and non-White. Our task in the Congress is to oppose with all our might any sign of the emergence of anti-White feeling. It is our sacred mission to do so; to prepare the oppressed South Africans for a common society in which all national groups will have their rights and freedoms guaranteed.

At the commencement of my message I said that South Africa was at the parting of the ways. The followers of apartheid and segregation have chosen the path which leads to chaos and disaster. It is for those who oppose apartheid and segregation to follow the path which leads South Africa to a happy and prosperous future..."

Resolution

The Working Committee of the Natal Indian Congress held on Sunday, November 21, passed a resolution condemning the recent banning of Congress leaders by the Minister of Justice under the Suppression of Communism Act and the Riotous Assemblies Act and reaffirming its confidence in those leaders who have been banned and assuring them and the Indian people generally that it would continue to function in the tradition and spirit set by the Dadoo Naicker leadership. It demanded the unconditional withdrawal of the banning orders.

ARCHBISHOP'S OUTSPOKEN CRITICISM OF THE GOVERNMENT

(Continued from front page)

"This can be done without violence. I would not be surprised if some of our people and their representatives in local authorities reached that stage of exasperation soon.

"It would be a healthy development. A little local autonomy and independence would do us the world of good.

"To restore the proper relations between individual and community in South Africa, we need a new national anthem: 'We are marching from Pretoria.'"

"Citizens often had themselves to blame for the overbearing attitude of their Government.

"They wanted the Government to do everything for them, and consequently suffered loss of freedom when the Government claimed extensive powers for its undertakings.

"The only way out lay in many free associations "buffering" the State from the individual. The health of a society could be judged by the readiness of its members to solve their problems by voluntary associations—not by invoking State interference."

Dealing with the example and success of F.O.S.A., the speaker said: "It is amazing how people will respond to an appeal that is backed by real convictions and self-sacrifice.

"You cannot run a country on preconceived ideas. You have to shape it according to circumstances.

"People changed very slowly in the mass but one must have principles—good, sound, clear convictions about the individual, his importance, his dignity, his freedom and his relation to the community—or you were likely to set up one of those disastrous systems... culminating in such horrors as Buchenwald, Belsen and the slave labour camps of Siberia."—'Natal Mercury.'

All political comments in this issue except where otherwise indicated by Manilal Gandhi of Phoenix Settlement, Phoenix, Natal.

ORDERS NOW TAKEN FOR

	per bag of 200 lbs.	@
Chana Dhall	"	£10/16/8
Toowar Dhall	"	10/16/8
Masoor Dhall	"	12/1/8
White Rice	"	8/6/8
Whole Chana	"	6/-/-
Whole Toowar	"	4/-/-
Whole Masoor	"	7/-/-
Delhi type Rice	"	9/3/4

TERMS CASH WITH ORDER.

UNION MILLING INDUSTRIES COY.

P.O. Box 11012, Johannesburg,

THE INDIAN COMMUNITY OF NATAL— THEIR ECONOMIC POSITION—II

(Natal Regional Survey Volume IX, by C. A. Woods,
(Oxford Univ. Press), 25/-)

By C. W. M. GELL

DEALING with income, Mr. Woods has done his best to break down average figures which can be seriously distorted by the earnings of the small higher income group. His figures show that some seven out of every ten Indians in Natal are in very considerable economic difficulties and that about five in every ten have only the barest means of subsistence. Living almost as next door neighbours will be found families with weekly incomes ranging from £2-8-0 to £12-4-0. Yet a household of five needs a weekly minimum income of £4-13-0, and of six £5-15-0, for basic needs, excluding rent and transport.

A Natal University estimate based on a rather small sample survey in 1944-5 came to the conclusion that over 70 per cent of Durban's Indians lived below the poverty datum line. This figure has been frequently criticised as being based on too generous a minimum subsistence level or on too small a sample. But now, some 8 years later (this book is based on 1953 figures) after considerable economic development which might have been expected to benefit the Indian community, that figure of around 70 per cent is repeated over and over again in Mr. Woods's much more thorough researches. For instance, two out of three industrial workers cannot provide for minimum needs. Two out of three households have an income below the cost of basic necessities. Three out of four Indians in a sample of over 12,000 had annual incomes of less than £50. With a poverty limit at £6 per household per week, only 10 per cent emerge above it; at £5, only 15 per cent.

Did anyone say that this is in any case the fault of the Indians themselves for being so profligate? Then let him consider Tables V and VI on page 55, which clearly suggest that in utter poverty an extra mouth to feed makes little difference; but that, as a family approaches financial stability, economic considerations do begin to check the size of the family. In other words, poverty is more the cause than the result of large families, as indeed now fairly well established by all demographic studies. The figures also suggest, though Mr. Woods does not deal with this aspect, that most Indian urban labour lives in conditions of squalor,

homelessness, disease and malnutrition very similar to that endured by their African fellow-citizens, some of whom still share the predominant European illusion of "the wealthy, mercenary Indian."

The number of trading licences is in itself no indication of the number of shops. Many of these Indian licences are for pedlars, hawkers, sellers of patent medicines etc., and many shops may have several licences. In the absence of other figures I have always hitherto thought the best guide to be the total of general dealers, which gives 4,092 Indian shops in Natal (Europeans 11,964). I am, therefore, gratified to find that Mr. Woods's less hit and-miss methods give a probable maximum number of Natal Indian shops as 4,500. Allowing for the average size of families and making some slight adjustments by guess-work for inter-family partnerships etc., this means that between 9 and 10 per cent of the Natal Indian population belong to shop-owning families. And it must be remembered, as Mr. Woods stresses, that only a small number of these are large and flourishing concerns. Many operate on a very small scale with much or all of their stock on short-call credit.

It is often alleged that Indians are too mercantile. Even 10 per cent as shopkeepers is a high proportion for any normal community. But the Indians are not a normal community with normal outlets and opportunities. Openings in the professions are limited to a few in law and medicine. Government service employment for Indians is small and declining. The number of trades in which they can be apprenticed is four with a total of 35 vacancies. Teaching posts are readily filled and form the only considerable "white-collar" outlet, outside commerce. Otherwise the Indian labourer is squeezed between the anvil of the white labour policy and the hammer of more numerous African competition for unskilled employment. If Durban did not have some of the best organised non-European trade unions, the plight of the Indians and the state of Indo-African relationships might be very much worse than they are. Inadequate though it still is, Indian education (and the Natal Provincial authorities) receives a deserved commendation from Mr.

Woods for progress in recent years. But it is now running into the difficulty of finding productive occupations for the educated. Dr. Verwoerd's solution to this problem in the case of the African has been made quite clear in the Bantu Education programme—that there is no place for the African in the "European areas" above the level of manual and menial employment and African opportunities "in their own areas," theoretically unlimited, will in practice be severely circumscribed by the smallness, poverty and backwardness of those areas. At a time when the country is crying out for more hands, when even the railways have been given imperceptibly to break the industrial colour bar, are we really to disregard the potential skilled contribution of our non-whites? On the answer to this question depends whether the Indian community is to be allowed to pull itself up by its own boot-straps from a paralysing and growing degree of poverty and, in doing so, to help us all.

But one must reluctantly recognise that, so long as the answer has to be given by colour-crazy fanatics, almost any folly is possible. The Durban Group

Areas plans, for instance, would add 10,000 houses to re-house displaced Indians to the 14,000 sub-economic and 3,600 economic houses already required for the Durban Indians, whose housing (as Mr. Woods's figures show) has been quite shockingly neglected in all past housing schemes. The cost of these extra 16,600 houses alone (exclusive of land, compensation for loss of expropriated properties and trading rights) would be in the region of £12.15 millions, even at minimum levels. And municipalities are supposed to find these sums without Government assistance. Clearly no imbecility is impossible from those whose ideological dogmas preclude a study of the facts and practical possibilities.

Finally, Mr. Woods might have omitted his two page postscript. Illegitimacy, the size of families and the philosophy behind them, politics, religion, transport, entertainment and sport were better left out than dabbed at in a few, unconstructive sentences each. As it is, reviewers unfriendly to Indians have merely been provided with Mr. Woods's personal authority for a few more vague and unsubstantiated generalisations which have no place in a factual study like this.

FARM PRODUCE

We are cash buyers of all types of FARM PRODUCE. Forward samples together with quotations to:

AISEN SOUTH AFRICA (PTY.) LIMITED

111/3 Matosa House.

17 Commissioner Street

P.O. Box 11012.

Phone: 33-8921

Johannesburg.

Bankers: BARCLAYS BANK D.C. & O.

BETEL LEAVES (PAAN)

When ordering Betel leaves don't forget to write direct to the growers.

Any quality and quantity at wholesale prices.

A square deal all the year round.

A trial will convince you.

Don't hesitate to write to:

**COTTONLAND BETEL LEAVES
GROWERS CO.**

P.O. Box 7, Verulam, Natal.

AFRICAN VIEWPOINT

BISHOP REEVES TAKES INSPIRING STAND

By JORDAN K. NGUBANE

THE Right Reverend Am-brose Reeves, Bishop of Johannesburg has, according to Press reports, decided to shut down the schools for African pupils in his diocese rather than co-operate in making Bantu Education work. He has taken the only course open to a true Christian, to a man of honour and to one who has regard for the values considered sacred in the democratic tradition.

It is a grave decision; one very painful to take. But the issues involved in the education controversy are so clear-cut that no compromise is possible. One either takes a firm and clear stand on the Christian evaluation of the human personality or one accepts the totalitarian view that the individual is only a means to a political end.

To us, on the African side, it will bring about considerable hardship in the form of children whose education shall have been interfered with and in the way so many of our children will have no school to go to. The African teacher, too, might have to lose his job. But two things must be quite clear to all concerned, as they are to us. Firstly, the inconvenience to us of having no schools for our children will be nothing when compared with the tragedy of sending our children to political schools where their personality would be distorted and their growing minds filled and corrupted with vile apartheid lies. I would sooner see the African child without a single school than have brain-washing centres where the African will be conditioned to accept slavery.

Secondly, it is about time the full impact of apartheid was allowed to make itself felt fully by the African people, if to enable us to realise that Heaven helps those who help themselves—on a wider scale and in a more effective way.

The true friend of the African will see us firmly on the hard road of increased suffering if to hasten the day when we shall emerge in our full stature as free citizens of the land of our birth. He will not attempt to cushion the shock of tyranny and in that way make race oppression acceptable. In short, he will do all in his power to help us keep on the road to freedom rather than sweeten in

any way the bitter pill of race oppression.

And in taking the stand attributed to him, Bishop Reeves has shown that he is a friend the African has every reason to regard as true. He has done more, he has shown the country and the world that there still is, in the White Christian in this country, that spirit of self-sacrifice and that determination and courage which very many people on my side of the colour line had begun to regard as almost the monopolies of the apartheid totalitarians. We are seeing Christianity once more accepting the greatest challenge to it in the twentieth century; we are seeing a Christian leader hoist a standard to which all men of goodwill must rally. We are very much in need of that at the moment.

Bishop Reeves' decision is a challenge to the African, of course. We are determined to see our children given that education which will develop their personality in ways we consider in the closest accord possible with the will of their Creator. We have lost those schools in Johannesburg and we are going to lose them in very many parts of the country as well. We do not accept apartheid education. He who advises us to accept it is a traitor to our cause and an enemy. At the same time we cannot just sit down and do nothing about our children who have no schools. The situation calls for a national effort to fill the vacuum created by the closure of those schools which refuse to corrupt the minds of the African pupils. We must, as a national group, sacrifice all we have to produce the teachers who must teach our children the truth as we see it; we must sacrifice all we have to build the schools we shall call our own; we must sacrifice all we have even if it means going to jail and suffering worse for the type of education we consider desirable for our children; we must produce men and women who are ready to suffer poverty and imprisonment here and now in the fight against race oppression; against values which are an insult to the God we believe in.

In congratulating Bishop Reeves very warmly on his

decision, I must repeat that this is a challenge to us on the African side. It is a challenge we must accept if we are ever to be free men in the land of our birth. We are already in exceedingly difficult times. But I know the African will weather the storm and emerge on the other side a credit to those who have, like Bishop Reeves, stood so firmly and so loyally by him.

For nearly three hundred years we have put up an unbroken fight against race oppression. We have been subjected to crushing tests. We have come out of each trial a stronger people. That fact, among others, has emboldened our true friends to take the firm stand they are taking against the tyranny of race. There is nothing really new in the tyranny we oppose. We cannot be in a position of worse degradation and we are determined to emerge out of the present trial a stronger people, now more prepared, because more ruthlessly tested, to take up our rightful place by the side of free men and women.

A WARNING TO S.A. WHITES

IF the Whites in South Africa did not "open the door to the non-European in a definite way" outright conflict in a few years' time was inevitable, members of the Durban South Rotary Club were told at their luncheon by Mr. Kenneth Kirkwood, lecturer in the department of Social Anthropology at the University of Natal.

The only way to avert disaster was to give the non-European a "sense of belonging," a voice in the managing of affairs and, above all, a sense of responsibility, he said.

It was essential that the matter of political representation and citizenship in the Union's multi-racial society be faced fairly and squarely.

"We tend to seek palliatives, and to offend human dignity by concentrating on questions other than these," he declared.

"I do not wish to belittle the important and valuable work that is being done, but it is not enough. I also realise that it will not be an easy task to face up to matters, but it shall have to be done if we are not to reach a situation where the colours of our skin will be almost a uniform."

Although he had a high regard for the English Press of South, he sincerely wished that editorial comment would "come down more analytically" to the questions of representation and citizenship.

The South African European ought to take more advantage of the diversity of the country's cultural heritage. It was important that the White meet and hear the non-White in direct and face to face contact.

The best "solvent for irrational fears" was social intercourse, and it grieved him that it was possible in the Union for men and women to reach their early twenties without having had the opportunity of getting to know the non-European.

Mr. Kirkwood, who leaves for Oxford University soon, said he would work on the problem of race relations in the Commonwealth.—'Natal Mercury.'

Death Of Two Outstanding Personalities

Mr. Justice J. C. De Wet collapsed on a fishing trip near Stanger on Sunday afternoon and died in his home in Durban the same night. He had been a Judge of the Natal Division of the Supreme Court for eight years. His sudden death has caused a great loss to the South African Judiciary.

The other is of M. Andrei Vyshinsky, Soviet Deputy Foreign Minister and leader of the Soviet delegation at the United Nations General Assembly. He died in New York on Monday, November 22, through a heart attack at the age of 71. His is a great national loss to Soviet Russia.

Double Weddings

A double wedding uniting three well-known families in Northern Natal, took place on Sunday, November 14, at the Ladysmith Madressa Hall, and was attended by 3000 people from all over Natal and Transvaal. Misses Hawa Bibi and Khadija Bibi, daughters of Hajee Mohamed Moola, were married to Ebrahim, son of Hafez Ahmed E. Seedat of Newcastle and Mohamed Sadique, son of Hajee E. M. Moola respectively. The brides are granddaughters of Hajee Ahmed Cassim Moola, of Messrs. M. M. Amod and Co (Pty) Ltd, Ladysmith.

MY GANDHI

By DR. JOHN HAYNES HOLMES
Price 12/6 including postage

This book is written by one of Mahatma Gandhi's first most intimate friends in America and life long supporter of the great principles for which he stood and laid down his life.

To be had from:

'INDIAN OPINION,'
P. Bag, Phoenix, Natal

DHIRUBHAI P. NAIK

Travel, Insurance & General Agent.

Book with us for your travelling by Air, Sea or Land either to India or to any part of the world.

All types of Insurance—Life, Fire, Burglary, Riot, Storm, Accident, Plate Glass, etc.

Consult Us Free of Charge For Your Income Tax, Persons Tax, Writing Of Your Books, Trade Licences, Revenue Clearance Certificate, Passports And Immigration Matters.

Representative: National Mutual Life Asso. Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Telephone: 33-9033. 29a Commissioner Street, JOHANNESBURG.

BOOKS FOR SALE

UPANISHADS FOR THE LAY READER			
—O. Rajagopalachari	6	0	
VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA			
—C. Rajagopalachari	5	6	
BHAGAVAD GITA—Abridged and explained			
by C. Rajagopalachari	4	0	
INTERNATIONAL SHORT STORIES			
—The best from 23 countries	17	6	

Obtainable from:

INDIAN OPINION,

P. Bag, Phoenix, Natal.

HIND SWARAJ OR INDIAN HOME RULE

By Gandhiji

Gandhiji says regarding it:

"It (the book) teaches the gospel of love in place of that of hate.....It pits soul force against brute force. It has gone through several editions and I commend it to those who would care to read it." Written in 1908 it contains in essence Gandhiji's later teachings on various topics.

New Revised Edition with an introductory essay by Mahadev Desai

Price: 1s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion', P. Bag, Phoenix, Natal.

Seven Months With Mahatma Gandhi

Beleg an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard D. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with.....The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals."

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion', P. Bag, Phoenix, Natal

BOOKS FOR SALE

Satyagraha In S.A.

—By M. K. Gandhi 15/-

A Gandhi Anthology

—By V. G. Desai 9/-

Which Way Lies Hope

—By R. B. Gregg 2/-

Bapoo's Letters To Ashram Sisters

—By Kaka Kalelkar 2/6

A Nation Builder At Work

By Pyarelal 1/6

The Wit And Wisdom Of Gandhi

—By Homer A. Jack 22/-

Obtainable from:

'INDIAN OPINION,'

P/Bag, Phoenix, Natal.

HINDU DHARMA

By— M. K. Gandhi

Price 8s.

Obtainable From:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Phoenix, Natal.

Cuticura

ANTISEPTIC OINTMENT

FOR SAFETY'S SAKE

A break in the skin is a 'way in' for germs! Apply Cuticura Ointment—quickly. To rapidly restore skin health. To combat infection. To allay soreness and to keep the injury clean and comfortable while it heals.

FOR CUTS AND SCRATCHES

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 213 Macosa House, Second Floor,

17 Commissioner Street,

Ferreirstown,

Johannesburg. Phone 33-1854.

Are You a subscriber of
'Indian Opinion'
If not, Why not?

BOOKS FOR SALE

Key to Health—Gandhiji	1	6
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Public Finance and Our Poverty Gandhiji	8	0
Hindu Dharma—Gandhiji	8	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol. I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from:

C/O INDIAN OPINION,

P. Bag, Phoenix, Natal.

DELHI DIARY

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses which he delivered during his last stay in Delhi.

Dr. Rajendra Prasad in his foreword says:

".....In these pages one can read the anguish which he (Gandhiji) felt and the superhuman effort which he was making to restore and re-establish human standards of life and conduct amongst us."

Price: 10s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Phoenix, Natal

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, November 4

THIS year Diwali, festival of lights on the last day of the Hindu year, was celebrated with more gaiety. The economic situation has much improved. On the occasion of last Diwali the country was labouring under apprehensions of falling industrial production and growing unemployment. The rate of development expenditure under the Five Year Plan had, therefore, to be accelerated and the outlay on the Plan itself had to be raised by 170 crores in order to offset the effect of the slack in development expenditure in the first two years of the Plan. Though planning pre-supposed controls, the Government was forced to abolish them and with the abolition of food rationing, the commodity markets once again started functioning in a normal way and the scope for private trade and enterprise was widened. The result of this policy produced welcome reactions which were faithfully reflected in the behaviour of the different economic indicators.

The outstanding achievement was, of course, on the production front. The output of food-grains rose from 49 million tons to 56 million tons, an increase of a little over 14 per cent and that of pulses was higher by nearly 19 per cent to 99 million tons. Among agricultural raw materials for industries a 25 per cent increase was registered in cotton and the production of sugar cane and oil seeds was also substantially higher. Only jute and tea crops showed moderate declines.

The upward trend of industrial production remained sustained, the general index for 1954 standing as high as 146.2 as compared to 133.5 in the month of October 1953. Barring February, the industrial output rose month by month and the year was notable for the utilisation of a higher percentage of the installed capacity. The key materials such as chemicals, general engineering goods, metals and iron and steel recorded handsome gains. Among consumer goods, the output of cloth ran at 5 per cent above the 1953 monthly average and paper, salt, vegetable oil products and a variety of other items recorded handsome gains. A notable exception was, however, matches.

The resultant increase in the national income emboldened the Government to set the development expenditure. During 1953-54, the Governments, Central and States, were estimated to have incurred an overall expenditure of Rs. 154 crores on the Plan. For the current year this is expected to be stepped up to nearly Rs. 300 crores.

On the whole the economy of the country has stabilised and the prospects for the future seem bright.

Diwali festival is to Hindus what Christmas is to Christians and Id-ul-Fitr to the Muslims. A month in advance of Diwali people bestir themselves into activity and make elaborate preparations to celebrate with pomp and splendour. The houses of the rich dazzle with multi-coloured electric lights and buntings. The poor use mud lamps and decorate their dwellings according to their means. During the four days of Diwali, life in Hindu homes is full of mirth and joy. Especially to the children it makes a special appeal as they receive new clothes, sweets and fireworks. Diwali means garland of lights and hence illumination forms a prominent feature of this festival.

Prakasam Ministry in Andhra State is again tottering and may fall in the next few days, if the no-confidence motion sponsored by the Communists get through the Assembly. The fortunes of the Prakasam Government suffered a severe setback with the defection Shree B. Ramkrishna Reddy, secretary of the seven-member Praja-Socialist Party represented in the coalition by Shree T. Viswanathan, Finance Minister. According to Shree Reddy, four of the seven members will support the no-confidence move on account of the Government's refusal to implement the Assembly's directive against prohibition. Today the Opposition enjoys a majority, on paper at any rate, and unless there are further defections and last-minute changes in the loyalties, the Communists are confident of overthrowing the Government.

The Government of India has lodged a strong protest against an article on Mahatma Gandhi

in the Soviet Encyclopaedia which is full of derogatory statements about him. The article says that Gandhiji pretended in a demagogic way to be a supporter of Indian independence and that when the Indian movement for national liberation appeared to become a reactionary one, Gandhiji betrayed the people and helped the imperialists to suppress the revolt.

Although India has accepted with reservations a Latin American Plan for direct negotiation in an attempt to settle the dispute over Indians in South Africa, Indian political circles do not expect anything to come out of such an attempt. India accepted this plan because she did not want to antagonise the South American countries who had always supported India on the question of racial segregation.

The crisis now brewing within the Praja-Socialist Party has increased with the uncompromising statement of Dr. Ram Manohar Lohia. The P.S.P. convention in Nagpur will decide the future of the Party which set out to provide effective democratic opposition

to the Congress. With Shree Jayaprakash severing active association with the Praja-Socialist Party, Dr. Lohia relinquishing office as general secretary, and Acharya Kripalani's resignation from the chairmanship of the Party, the outlook for the Party is not good. It is possible that the Gandhite group may break away from the Party. It may be noted that this crisis is among the leadership and not in the rank and file of the Party.

Differences within any Party must be regarded as natural. Within normal limits, such differences assist the healthy development of party policies and programmes. But when disagreements develop on basic principles and threaten the Party organisation itself, it is a sign of disintegration. And judging from recent developments, the P.S.P. is showing definite signs of disintegration. Divergence of views, among P.S.P. leaders, has now spread to almost every issue, ranging from policy towards the Congress to the efficacy of the "Bhoodan" movement. Acharya Kripalani favours co-operation with Congress in constructive work while Dr. Lohia wants to oppose Congress on all fronts.

LATEST HINDUSTANI RECORDS

Artist	Records	£	s	d
Anarkali	6	2	6	6
Albela	6	2	6	6
Amber	6	2	6	6
Afsana	5	1	18	9
Deedar	5	1	18	9
Aan	5	1	18	9
Sagai	5	1	18	9
Sangeeta	5	1	18	9
Tarana	5	1	18	9
Lilan	5	1	18	9
Andaz	5	1	18	9
Awaara	5	1	18	9
Saqi	5	1	18	9
Baazi	4	1	11	0
Daag	4	1	11	0
Hamlog	4	1	11	0
Jaal	4	1	11	0
Lootnam	4	1	11	0
Surayaseen	4	1	11	0
Anhoni	3	1	3	3
Naujawan	3	1	3	3

We have large stocks of the following QUAWALI RECORDS, Pankaj Mallik, Kanchwala, Shaikial Ismail Azad, Yusuf Azad, Kallan Khan, Talat Mahmood, Ebrahim Ekbal and others.

Single Records at 7/9 postage and packing extra.

C.O.D. Orders accepted throughout the Union and Rhodesia.

Cash Orders Only accepted for Portuguese East Africa

We are Agents of FILM INDIA in English

Single Copies at 7/9 each. Postage Free.

Yearly £4-0-0, postage free.

AZAD CAFE

11a Kort Street, (First Floor,) Johannesburg
P.O. Box 3379, Telephone: 33-8583,
JOHANNESBURG.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and
Social Advancement Of Indians
In South Africa.

Published Every Friday,

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	30s.	Annually
" " "	15s. 6d.	Half-yearly
Outside the Union	30s.	Annually
" " "	15s.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends
to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
P. Bag, Phoenix, Natal.

*News the other papers
don't print
is to be found each week
in*

PEACE NEWS

World news—events in Africa,
Asia, America, Europe—news of
constructive peacemaking; race
relations; progress towards a
non-violent society.

Obtainable by air-mail each week from Britain at
50s. 6d. per year; sea-mail 21s.; 4 weeks trial sub-
scription (sea-mail) 2s. 6d.

South African representative:

ELLA B. ELDER

Brownlee Street, Stutterheim, Cape.

London office:

3 BLACKSTOCK ROAD, N. 4

BOOKS FOR SALE

INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)	7	6	SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
EMINENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	7	6	AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song— (An English Translation)—Annie Besant	1	0	TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0	WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyam	2	6
OUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated) —Minoo Masani	2	6	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906-1914)	4	0	CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	5	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	RAMANAMA—M. K. Gandhi	2	0
GANDHIAN TECHNIQUES IN THE MODERN WORLD—Pyarelal.	2	0	TOWARDS NON-VIOLENT SOCIALISM —M. K. Gandhi	5	0
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings on Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	REBUILDING OUR VILLAGES—M. K. Gandhi	3	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0	AN ATHEIST WITH GANDHI—Gora G. R. Rao	2	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0			

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Phoenix, Natal.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.
Insure with 'THE OLD MUTUAL' your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has
best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760. Phones:— } Business 33-0711
JOHANNESBURG. } Residence 33-5961

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING
—GO, LTD.—

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.
(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Phone
Day 24169

Phone
Night 833459

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufactures of all classes of
Coffins and Wreaths]

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL
INSURANCE COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 39 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths
accepted by phone and despatched by rail
at the shortest notice.

Phone 53.

Telegrams 'SOLANKI.'

P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in
the following:

Silks, Drapery, Toilets, Per-
fumes, Curios, Fashion Goods
and Jewellery, Wide Range of
Indian, Persian and Chinese
Carpets.

Stockists of well-known branded
Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE

Where Quality and Service
are Paramount.

Luanshya,

Northern Rhodesia.

FOR
RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT

**STANDARD
PRINTING PRESS**

GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

Phones: 29121/3 (Switchboard)
24179 (Manager)

Cables & Tel. Add:
"PROSPERITY" (All Branches)

P.O. Box 2197

(Established 1927)

Premier Produce Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
EXPORTERS AND IMPORTERS

Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries, Provisions, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, Kaffircorn, Malt, Maize, Maize Products, Wheat, Wheaten Products, Crockery, Hardware and also Coal of all types.

All enquiries for Export and Import
to the Head-Office.

Head-Office: "PREMIER HOUSE"
364 Pine Street, Durban.

also at

JOHANNESBURG

BENONI

Phones: 34-3554/5
P.O. Box 200, Fordsburg,
82, Crown Road,
Fordsburg, Johannesburg.

Benoni Coal Site
Phone-54-1813,
Rangeview Coal Sites-54-2205
P.O. Box 392, Benoni.

Proprietors:

C. L. Patel, D. K. Patel
V. B. Patel, H. J. Patel
K. C. Patel

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.
Jameson Road, Livingstone,
NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative:

H. L. Hompes & Co.,
(Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
Johannesburg, P.O. Box 3480.
Capetown, P.O. Box 824.

ATTRACTIVE SAREE MATERIALS

Self Striped Georgette Crepes 45"
Green, White, Pink, Sky, Lemon
4/11 yd.

Self Check Fancy Voiles with Block
Designs 45" 4/11 yd.

Fancy USA Floral Voiles 38" 4/11 yd.

Two Tone and Rainbow Georgettes 45"
All Shades 4/11 yd.

Floral Bembergs 45" Red, Gold,
Green and Blue Designs 4/6 yd.

Bordered Georgette 45"
All Shades 3/11 yd.

Coloured Georgettes 45"
All Shades 3/11 yd.

Spotted Georgettes 45" Latest 4/6 yd.

Embossed Georgettes 45"
Basket Design 6/11 yd.

Georgette Jarl Work Sarees
£4-10-0 each

Georgette Sarees Cotton Embroidery
£3/15/0 each

Benares and Tinsel Jarl Borders
Big Range In Stock

BLOUSES

Chinese Embroidered Satin and
Georgette Blouses and Latest
Skippers 8/11 each.

CHAMPALS!

Plastic Fancy Tops with Heel
Size 3 to 7 18/6 pair
Also Leather 8/6 & 10/6 pair.

Write For Samples:

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET,

JOHANNESBURG.

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
GANDHIAN ETHICS—Benoy Gopal Ray	2	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI—Krianadas	12	6
STORY OF THE BIBLE—S. K. George	6	0
A RIGHTEOUS STRUGGLE—Mahadev Desai	2	3
THE POLITICAL PHILOSOPHY OF MAHATMA GANDHI—Gopinath Dhewan	17	9
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II.—M. K. Gandhi	14	0
THE STORY OF BARDOLI—Mahadev Desai	6	0
FROM YERAYDA MANDIR—M. K. Gandhi	1	0
MAHADEV DESAI'S EARLY LIFE —By Narahari D. Parikh	2	6
DEHUMANIZATION IN MODERN SOCIETY —Rene Fulop-Miller	1	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag. Phoenix, Natal.

સુધી પાઠ્ય પુસ્તકો
30 MAY 1954

ઇન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં રચાયેલું.

પુસ્તક પર મુ—અંક ૪૫
તા. ૨૬ નવેમ્બર, ૧૯૫૪.
છુટક નકલ પેની ૬.
૬૨ શુક્રવારે બહાર પડે છે.

આર્યબીશપે સરકારને વિષે કરેલી કેટલીક સત્ય વાતો

ડૉ. એચ ધી સીક એસોસીએશનની શનીવાર નવેમ્બર તા. ૨૦મીના ડરબનમાં એકી વાર્ષિક સભામાં બાબતુ કરતાં આર્યબીશપે ડેનીસ હર્મએ સરકારની ઠીક ઝાટકણી કાઢી હતી અને તેને વિષે કેટલીક સત્ય હકીકતો કહી હતી. તેમણે કહ્યું :

“એક સરકાર જ્યારે બહુ ચોક્કસાઈથી રેલોના ઘડવા લગ્નચાય છે અને પોતાની દેશતને માટે કાગળ પરજ નોંધ શકાય તેવા સખન નીચમે ઘડવા મંડી પડે છે ત્યારે તે પોતાની સત્તાની ઉપરજ નજ ઇ અને ત્રાસદાયક બને છે. એપાટલેડને સામાન્ય સિદ્ધાંત, જે અમુક જાતીના લોકોને કામમનો હલકાપણીના દરજ્જે આપનારો છે, એ તેનો એક દાખલો છે. કોમ પણ રાજ્યને પોતાના અમુક નાગરીકોપર અગાઉથી ઘડી કાઢેલા પ્રતિજ્ઞા યુક્તવાનો કશો હક નથી. તેની દરજ તેનો વિકાસ યાચ તેવી અનુકૂળ સ્થિતિ સ્થાપનાની છે, નહિ કે તેમાં અડચણકર્તા યાચ તેવી.

“જીવણીનો પ્રશ્ન એટલો તકરારી યજ પડ્યો છે અને મા બાપોના હકોને માટે સતત એટલું બધું લડતું પડે છે તેનું કારણ એજ છે કે જીવણીના ક્ષેત્રમાં રાજ્ય આક્રમણ કરી રહ્યું છે. મા બાપોમાં સ્વાભાવિક સમજ શકત હોય છે પરંતુ નોકરશાહી તેનો લાભ લેજ શાની.

“લોકો પાલોમેન્ટની સર્વસત્તાની વાતો કરે છે. જે તેઓ ખરેખરજ એમ માનતા હોય તે તેઓએ પાલોમેન્ટને માટે બાઇબલના દસ ફરમાનો ફરવવાનો હક પણ માંગવો જોઇએ. નહિ તે એવી વાતો કરવી છોડી દેવી જોઇએ અને પાલોમેન્ટની સત્તા પ્રજાનું સામાન્ય હિત સાધવા પુરતી મર્યાદિતજ છે એ સમજવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઇએ. પાલોમેન્ટને પણ નૈતિક કાયદો લાગુ પડે છે. કેટલાક લોકો અમુક ખેડકોપર જેસે છે તેથી તેઓને પડોશીના છત્રને હ તેના અંગે, મીઠકતને, પ્રતિજ્ઞાને કે દરજ્જાને દરકન કરવાનો હક સાંપડતો નથી. તેઓ પાલોમેન્ટમાં રક્ષણ કરવાને છે, રક્ષણ કરવાને નહિ. પ્રજાના મતથી સત્તામાં યુકાયેલા માણસો વ્યક્તિઓના હકોને કચડી શકે છે, ખાસ કરી, જે તેઓને લાગે કે સમાજનું પરિવર્તન કરવાને તેઓની પાસે કંઈક નવન દ્રષ્ટિ છે.

“તાજુબીની વાત છે કે આજની સરકારો એમ માની ખેડેલી છે કે પોતે નાણા આપતી હોવાથી આપું તંત્ર ચલાવવાનો હક તેઓને જ છે. ડા. ફરવુઅર્ડ આપણને કહે છે કે, ‘અમે નાણા આપીએ છીએ તેથી અમે અમારી યુનક્ષરી યુજ્ય શું કામ ન વરતીએ? મીશન સ્કુલોને નાણા મહેરબાની તરીકે મળે છે, હકથી નહિ’ આ કેવી વિચિત્ર દલીલ! ડા. ફરવુઅર્ડના ખ્યાલ મુજબ તે જાહેર ફન્ડોની માલીક સરકાર જ છે. જ્યારે હકીકતમાં દેશની પ્રજાના હિતમાં એક ટ્રસ્ટ તરીકે તેણે તેનો કારબાર ચલાવવાનો છે. અને મા બાપો જે પોતાના છોકરાઓને સાર અમુક જાતની નિશાળ માંગે તે, જાહેર ફન્ડમાંથી તેને માટે નાણા માંગવાનો તેઓનો હક છે, જે અમુક ધોરણોનું તેઓ પાલન કરી શકતા હોય તે. ડા. ફરવુઅર્ડ આ વાતને મળતા નથી થતા.

“સરકારોપર સંભાળથી દેખરેખ રાખવાની હોય છે. સત્તાના અમલમાં લાલચો ઘણી રહેલી છે. વધારા તું જોખમ નોકરશાહીની ચુંચદારા સામાજિક હોષો કામમનું સ્વરૂપ પકડવાનું રહ્યું છે.”

ધારાઓની ચુંચને લીધે ઘરો બાંધવાની ચોજનાઓ અમલમાં યુકવી અશક્ય યજ પડી તેનું આર્યબીશપે વણુંન કયું અને કહ્યું કે, “એવી જાતની વસ્તુઓ જ્યારે આપું તંત્ર અટકાવી દે ત્યારે લોકો ઘરોના અભાવે પીડાય છે. વ્યક્તિઓએ એકત્ર યજ આ પરિસ્થિતિને ઇલાજ કરવા સખત પગલાં ભેવાં જોઇએ. એ દોસા કયો વિના કરી શકાય છે. આપણા કેટલાક લોકો અને સ્થાનિક સરકારી ખાતાઓમાં તેઓના પ્રતિનિધિઓ જે કંટાળોને એવું કંઈક કરે તે અને જરાયે તાજુબી નહિ યાચ. એ સાફ ચિન્હ ગણાયો. થોડીક સ્થાનિક સ્વતંત્રતાથી ઘણો ફાયદો થશે.

“સરકારની અકળાવનારી વલણને માટે કેટલીક વાર નાગરીકો પોતેજ દોષિત હોય છે. સરકાર બધુંજ તેઓને માટે કરી આપે એમ તેઓ કચ્છે છે અને પરિણામે જ્યારે સરકાર પોતાની જવાબદારીને માટે બહેળો સત્તાઓ માંગે છે ત્યારે તેઓ પોતાની સ્વતંત્રતા ગુમાવી જેસે છે.

“તેનો ઇલાજ એજ છે કે રાજ્ય અને વ્યક્તિની વચ્ચે ઘણી સ્વતંત્ર સંસ્થાઓ હોવી જોઇએ. સમાજની નીરાગીતાની કસોટી તેના સખે પોતાના સત્તાલોને ઉલેલ રાજ્યની દખલગીરી વગર પોતાની સ્વતંત્ર સંસ્થાઓ વડેજ લાવવા કેટલા તકમાર છે તેપરથી યાચ છે.”

દોસા સંસ્થાનો દાખલો આપતાં આર્યબીશપે કહ્યું કે ખરા ખ્યાલો અને ત્યાગની ભાવનાથી યએલી અપીલોને લોકો કેવી વધારી મે છે એ તાજુબીજરેલું છે. દેશનું તંત્ર અગાઉથી ઘડાએલા ખ્યાલોથી નહિ ચલાવી શકાય. સંજોગો અનુસાર તેનું ઘડતર યવું જોઇએ.

જન સમુહને ઘણુંજ ધોમી ગતીથી ફેરવી શકાય છે પરંતુ તેને માટે વ્યક્તિને માટે, તેની અગત્યતાને માટે, તેના ગૌરવ માટે, તેની સ્વતંત્રતા માટે અને કોમ સાથેના તેના સંબંધ માટે સારા, મજબુત અને સ્પષ્ટ સિદ્ધાંતો હોવા જોઇએ. નહિ તે પછી દિલ્લરના વખતમાં પંકાએલા ખુબનવોદક, ખેલસન અને સાઇબીરીયા ના યુલામોના વાડા જેવાં ત્રાસદાયક સ્થળોમાં પરિણમનારી આશ્વજનક રૂઢી ઉત્પન થવાનો ભય રહે છે.

ધર્મ માર્ગને અનુસરીને પ્રામાણિક પણ અને સત્ય તથા નીતીને અનુસરવા થીજ અર્થ પ્રાપ્ત ઉત્તમ યાચ છે. સદા, તકડંગી, હેતરપોડી અને દ.થ ચાલાકીથી કોઇ હેતરાચ અને થોડી વાર નમે કમાઈ જાએ, પરંતુ તમારા કામ ધંધાની પ્રતિજ્ઞા અને જેડી આવક તેા લુચ્યાઈ કે દગાખાજથી કદાપ યત્નીજ નથી.

“દાંડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર તા. ૨૬ નવેમ્બર, ૧૯૫૪.

ગોરો સુધારો શું આ કહેવાય ?

દાંડિઅન ઓપિનિઅનના વાચકોને યાદ હશે કે ૧૯૫૩નો ઈમીગ્રેશનનો કાયદો યુનીયનમાં ડોમી સમીક્ષ યએલા દોદીએ ને ના. ૧૦ ફેબ્રુઆરી ૧૯૫૪ બાદ યુનીયનની બહાર પરભેલા હોય તેઓની પતિનિએ ને યુનીયનમાં દાખલ થવાની બંધી કરનારો છે. એટલે કે, યુનીયનમાં ડોમીસાઇલ થએલા કોઇ પણ દોદીથી તા. ૧૦ ફેબ્રુઆરી ૧૯૫૪ પછી યુનીયનની બહાર કોઇ પણ સ્ત્રીની સાથે લગ્ન કરી તેને યુનીયનમાં દાખલ નહિ કરી શકાય. તેના દોદીએ યુનીયનમાંથી જ કન્યા શોધવી પડશે અને જો નહિ મળી શકે અને છતાં પરભુત્રા માંગતા હોય અને જો તે યુનીયનની બહાર જઇ પરભે તો યા તો તેણે પોતાનું ડોમીસાઇલ જતું કરવું પડે અથવા તો પોતાની પતિનિને યુનીયનની બહાર રાખવી પડે અને તેના વિના બ્રહ્મચારીનું જીવન ગુમરવું પડે અને તેની પતિનિને પણ તેમ કરવું પડે અથવા તો માનવ નબળાઇએને વશ થઇ અનીતીનું જીવન જીવવું પડે. આ દેશમાં જે પતિ એવું જીવન જીવવા બંધ તો *Immorality Act* (અનીતીના કાયદો)ની ચૂંટમાં સપાઇ જવાનું બેખમ ખેડવું પડે અને જો તેમાં યુનેગાર ફરી જેલની સજા થઇ તો, જો તે આ દેશમાં જ-મેલા તરીકે નો હક મોતરતો નહિ હોય અને વસાહતી હોય તો, તેને દેશનિકાલકરી દેવામાં આવે પછી બસે તે પચાસ વર્ષનો આ દેશનો જુનો રહીશ હોય.

હવે યુનીયનમાંથી જ કન્યા શોધવાનું પણ તેનું ક્ષેત્ર ધણું જ મર્યાદિત છે. લગ્ન અને અનીતીના કાયદોએની રૂએ લીટીથી પોતાની કોમની અંદર જ પરભુ શકાય, વળી જો તે ઉચ્ચ ગ્રાતીનો દોડુ હોય તો તેની પોતાની કોમમાંથી પણ કન્યા મેળવવી મુશ્કેલ થઇ પડે, કારણ સામાજિક રિવાજોને લઈ તેનાથી પોતાની ગ્રાતીની બહાર પરભુ નહિ શકાય; તેમ મુસ્લીમો, પારસીઓ અને કેટલાક ખ્રીસ્તીઓ કરી શકે છે તેમ સર્માં સર્માં પણ પરભુ નહિ શકાય. તેણે પોતાની જ ગ્રાતીમાંથી અને પોતાના સર્માંના તદ્દન બહાર કન્યા શોધવી પડે.

બીન-ગોરાએને લાગુ પડતા કાયદો કરવામાં બીન-ગોરાએની સંમતી મેળવવાનો સવાલ તો રહેતો જ નથી. ગોરા રાજપૂતઓ મનરવીપણે તે કરે છે. બાઇબલનું એક ભણીતું અને બહુ પ્રચલિત સૂત્ર છે કે: “જેવું વર્તન બીન પાસેથી તમે ઇચ્છો તેવું જ તેઓ પ્રત્યે તમે રાખો.” એમને વિચાર આવે છે કે, ડો. ડેંગીસ અને તેમની સરકારે જે દશમાં દોદીઓને સુકવાનું ઉચિત ધાયું છે તે દશમાં રાજ્ય કરતી પ્રગ્ના કે.ઈ. પણ રાજ્ય ને સુકવાનું કેવુંક ગમે? કોઇ પણ ગોરો કુનીયાના કોઇ પણ ભાગમાંથી પોતાને માટે કન્યા પસંદ કરવાનાં પોતાનાં વ્યક્તિ સ્વાતંત્ર્યની વચ્ચે દખલ દરગીજ પણ રદન કરશે ખરો? પરંતુ એટલેથી જ બસ નથી થતું. હવે યુનીયનમાં ડોમીસાઇલ થએલા દોદી મા આપોતા બાળકોનો સવાલ ઉપરિચત થયો છે. ૧૯૫૩નો કાયદો થયો તે પહેલાંનાં ઈમીગ્રેશન કાયદોની રૂએ રિચાઇ એ હતી કે મા અને બાપ બનેએ યુનીયનમાં ડોમીસાઇલ મેળવ્યા બાદ (દોદીના સંબંધમાં એવું) છે કે એક સ્ત્રી, પરણ્યા પછી, સાધારણ કાયદો મુજબ પોતાના પતિનું ડોમી-સાઇલ આપોઆપ લઇ ચકતી નથી. તેણે ત્રણ વર્ષ લામડ યુનીયનમાં વસવાટ કરીને તે મેળવવું પડે છે) જે બાળક જ-મેલું હોય તે જો યુનીયનની બહાર જ-મેલું હોય તો પણ યુનીયન માં જ-મેલા તરીકેનો હક ધરાવી શકતું હતું. જો સ્ત્રીએ પોતાનું ડોમીસાઇલ મેળવ્યા અગાઉ બાળક થએલું હોય તો તે બાળક દોદીમાં જ-મેલું ગણાતું હતું પરંતુ જ્યાં સુધી તે એક સગીર તરીકે પોતાની માની સાથે આવેલું હોય ત્યાં સુધી યુનીયન માં દાખલ થતાં તેને રોકવામાં આવતું નહોતું. યુનીયનમાં જ-મેલા અને દોદીમાં જ-મેલા વચ્ચેનો તફાવત એ હતો કે દોદીમાં જ-મેલો જો યુનીયન ની બહાર ત્રણ વર્ષ ઉપરાંત રહે તો પોતાનું ડોમીસાઇલ પણ ગુમાવી દેતો. હતો તેમ યુનીયનમાં દાખલ થવાનો હક પણ ગુમાવી દેતો હતો, બ્યારે યુનીયનમાં જ-મેલો પોતાનું ડોમીસાઇલ ગુમાવતો હતો પરંતુ પોતાના અદિના જન્મના આધારે તે યુનીયનમાં દાખલ થવાનો અને પોતાનું ડોમીસાઇલ ફરી મેળવવાનો હક ગુમાવતો નહોતો. હવે ૧૯૫૩ના કાયદો મુજબ એવી

રિચિતિ થઇ છે કે એક સ્ત્રીએ બસે આ દેશમાં પોતાનું ડોમીસાઇલ સંપૂર્ણ પણે મેળવેલું હોય અને તે કુક મુલત ને માટે દોદીની પુત્રાકાને જન્મ ઇચ્છે અને ત્યાં ગયા બાદ જો તેને બાળક થાય તો તેનાથી પોતાનું બાળક યુનીયન માં લાવી નહિ શકાય. તેવાં બાળક ને “પ્રોલીપીટડ ઇમીગ્રન્ટ” ગણી કાઢવામાં આવશે. મતલબમાં માએ જો ફરી આ દેશમાં દાખલ થઇ પોતાના પતિની પાસે આવવું હોય તો પોતાના બાળકને દરિયામાં પધરાવી દેવું પડે. સાળીસ વર્ષ ઉપરના ડરખતના એક પ્રાંતકિત દોદી પ્રકરણ ને નાટાક પ્રાંતના પ્રીન્સીપલ ઈમીગ્રેશન ઓફીસર તરફથી મળેલા નીચે મુજબ ના કામળતો એ અર્થ થાય છે:

ચ ઉબ, તમારા તા. ૫ અને તા. ૨૦ અટ્ટોબરના પત્રોના સંબંધમાં ૧૯૫૩ ના ન. ૪૩ના ક વધાની કલમ (૧) તરફ તમારું ધ્યાન ઝંચવા ઇચ્છુ છું. તેના પરથી જોવામાં આવેલો કે તમારા પુત્રવધુ...ને યુનીયનની બહાર કઈ પણ બાળક, યજો તેનાથી ન.ટાલમાં કે યુનીયનમાં દાખલ નહિ થઇ શકાય, સિવાય કે, નામદાર પ્રધાન અથવા કોઈ પણ ઈમીગ્રેશન ઓફીસર પ્રધાન ની સુચનાથી જ બાળકને દાખલ થવા ની રજા આવે.

“ગતવર્ષમાં તેણે કોઈ પણ બાળક ૧૯૫૩ના સુધારેલા ૨૨માં કાયદોની કલમ ૪ (૧) (એ)ની રૂએ યુનીયનમાં (તેમજ નાટાલમાં) પ્રોલીપીટડ ઈમીગ્રન્ટ ગણાશે અને ૧૯૧૩ સુધારેલા ૨૨ ગા કાયદોની કલમ ૫ (૧) (ઈ) અથવા ૫ (૧) (જ)ની રૂએ તે પ્રોલીપીટડ ઈમીગ્રન્ટ નથી એવો દાવો કરી શકશે નહિ, સિવાય કે, કુદકી પ્રધાન તરફથી તેને દાખલ કરવાની પરવાનગી આપવા માં આવી હશે; અને જો એવી પરવાનગી આપવામાં આવેલી નહિ હોય તો તેને દાખલ કરવામાં નહિ આવે.”

જોએ ગોરા સુધારોનો એટલો ગર્વ કરે છે અને આ નારતીડોના દેશમાં સુધારો આવેલો હોવાનો દાવો કરે છે તેઓનો કહેવાતો સુધારો જો આજ હોય તો અમે એટલું જ કહીશું કે ઇશ્વર તેનાથી સીને ખચાવે.

નોંધ

ઈક્ષિણુ આફ્રિકાના ગોરાએને એતવણી

મી. ડેવેથ કર્કવુડ, જોએ નાટાલ ની યુનીવર્સિટીમાં સોશીયલ એન્થ્રો-પોલોજીના આતામાં વેકચરર છે અને હવે થોડા દિવસમાં ઓકસફર્ડ યુનીવર્સિટીમાં તેમને મળેલ નવા હોદ્દાપર જવાના છે, તેમણે ડરખત સાઉથ રોટરી કલબમાં બાપુ કરતાં જલાબનું હતું કે, “ઈક્ષિણુ આ-

ફ્રીકાના ગોરાએ જો બીન-ગોરાએને માટે દાર ચોકસપણે મુલત્તાં નહિ મુખે તો થોડાં જ વર્ષમાં ધર્મણું થવું અનિવાર્ય છે. એ આશંક રોકવાનો એક જ ઇલાજ છે, અને તે એ કે, બીન-ગોરાએને દેશના કારભારમાં અવાજ આપવો, જવાબદારીના સ્થાને આપવાં અને તેઓને પોતાપણનું બાન યાચ તેવું કરવું. યુનીયનના રિવિધ ભતીઓના સમાજમાં રાજકીય પ્રતિનિધિત્વ અને નાગરીકત્વના સવાલો ને ધ્યાયથી હાથ ધરવા જ પડશે.

“આપણે યીગડાં દષ્ટ રહ્યા છીએ અને મૂળ સવાલને બદલે બીજા સવાલોને ધ્યાન દષ્ટ માનવ ગોરનું અપમાન કરી રહ્યા છીએ. જે અપમાન અને કીમતી કામ થઇ રહ્યું છે તેને હું ઉતારી પાડતા નથી ઇચ્છતો. પરંતુ એટલું બસ નથી. હું એ પણ મળું છું કે એ કામ બહુ સહેલું નથી છતાં તે હાથમાં લીધા વખર કુટીયા નથી.

“ઈક્ષિણુ આફ્રિકાના યુરોપીઓને દેશની સંસ્કૃતિના વારસામાં રહેલી બિનતોનો વેધારે લાભ હોતવો જોઈએ. ગોરાએ બીન-ગોરાને સામ સામા મળીને તેઓના વિચારો જાણવા જોઈએ. ખોટા ભયોનું નિવારણ એ જ છે કે અસપરસ સામાજિક વ્યવહાર થવો જોઈએ. મને ઇજોન બેદ ઘણ છે કે યુનીયનમાં પુરો અને સ્ત્રીઓ વીસ વીસ વર્ષના યાય છતાં બીન-ગોરાને ઓળખવાની તેઓને તો મળતી નથી.”

મી. કર્કવુડે કહ્યું કે ઓકસફર્ડમાં જઈ તેઓ કોમનવેલ્થની બિલ ભલી ઓ વચ્ચેના સંબંધના સવાલનું કામ કરશે.

માણુર જન્મથી જ ખરાબ છે (૧)

ટ્રાંસવાલની સુપ્રીમ કોર્ટના જજ પ્રેસીડન્ટ મી. જરડીસ મેરીટએ એ સુલાકાતમાં એવું કહ્યું હતું કે “મનુષ્ય મુજે સારો છે. હું માનું છું કે મુખ્યે કરી સંજોગો માણુને બનાડે છે.” કેપટાઉનના ‘કકેબો’ નામના આફ્રિકાન્સ અખબારે એ અગ્રજેબમાં ટીકા કરી છે કે: “આવું એક ઉચું અને જવાબદારીગણું સ્થાન ધરાવનાર આવી વાત કરે એ ખરેખર તાજુબી બરેલું છે. આ સયજે અમે બાઇબલનાં સિક્ષણની અર્થમાં ઉતરવા નથી ઇચ્છા. માન એટલું જ જણાવવા ઇચ્છીએ છીએ કે આવો ખ્યાલ બાઇબલની અંદરની સત્ય હકીકતથી તદ્દન ઉલટો છે અને ઇશુખ્રીસ્તના સૌથી મહત્વના સિદ્ધાંતોને ઇન્કારનારો છે.”

કેનીયાને હોલંડનું સંસ્થાન બનાવવાની વાત

રોડીસીયાના એક અખબારે ત્રણેક અઠવાડિયાંપર એની વાત ડાબી દત્તી કે બીટન દક્ષિણ આફ્રિકા અને કેનીયા, કેનીયાને હોલંડનું સંસ્થાન બનાવવા વિષે મત્વણા કરી રહ્યાં છે. કેનીયાના ગરબર નર સર ઇલીન મેરીગે અહેર કથું છે કે એ હેવાલ તદ્દન ખોટા છે. એ હેવાલને ઇસ્ટ આફ્રિકામાં ઘણી જ પ્રસિદ્ધિ આપવામાં આવી છે અને યુરોપીયન ડોમમાં અજબજાટ મચી રહ્યાં છે. હેવાલ જણાવે છે કે ત્રણેક દેશોની સરકારો એ કેનીયા હીલને આપવામાં આવે તો ત્રણ સરતો વિચારી રહ્યાં છે: (૧) કેનીયાના ૩૦,૦૦૦ ગેરા સંસ્થાનિનોને પુરેપુરી તુકસાની આપવામાં આવે અને યુનાઇટેડ કીંગડમ, સેન્ટ્રલ આફ્રિકન ડેવેલપમેન્ટ અથવા દક્ષિણ આફ્રિકાના યુનીયનમાં સમાવી યાનાની સમવડો કેનીયામાં તેઓ ભાગતી રહ્યાં એ તેની આપવામાં આવે.

(૨) દક્ષિણ આફ્રિકાના યુનીયનમાં ના સઘળા હોલંડીઓને તેટલી જ તુકસાની અને વસવાટ કરવાના હકો આપી હોલંડ સરકાર હેઠળ કેનીયામાં રાખવા માં આવે.

કેંગ્રેસના નેતાઓપર પ્રતિબંધનાં વધુ ઢુકમે

એન. આઈ. સી.ની વર્કીંગ કમીટી સમક્ષ ડા. નાયકરનું નિવેદન

ગુલા રવીવાર નવેમ્બર તા. ૨૨મીના મળેલી નાટાલ ઇન્ડિઅન કેંગ્રેસની વર્કીંગ કમીટીની મીટીંગ સમક્ષ કેંગ્રેસના પ્રમુખ ડા. છ. એમ. નાયકરે એક નિવેદન મોકલ્યું હતું જે એકનોટ એચ. ઇ. માલ તરફથી પહોંચાડવામાં આવ્યું હતું. એ નિવેદનના હેટલાક પ્રમુખ યુદ્ધાઓ અધિ આપીએ છીએ:

“આપણી કેંગ્રેસની વર્કીંગ કમીટીની આ મીટીંગ નાટાલ ઇન્ડિઅન કેંગ્રેસના સભ્યોને તેમજ નાટાલની હોલંડી કેમને માટે ઘણી મદતવની છે. ઇસ્ટ તમે એવે વખતે મળી રહ્યાં છે ન્યારે દક્ષિણ આફ્રિકા જે માર્ગની સન્મુખ આવી પડેલું છે. જે પુરૂષો અને સ્ત્રીઓ લોકશાસનના સિદ્ધાંતોમાં માનનારા છે તેઓ જે હોમત અને ડટતા નહિ બતાવે તો આપણે આ દેશ એવા બંધકર અંધકારના યુગમાં આવી પડશે જે જેમાંથી ફરી પ્રકાશમાં આવતાં ઘણાં વર્ષો વીતી જશે.

“માનવ સ્વાતંત્ર્યના મૂળભૂત સિદ્ધાંતોમાં માનનારાઓને માટે એ જખત આવી લાગેલા છે ન્યારે આપણા આ પ્રિય દેશપર રાજ્ય કરનારા એ તરફથી જે અન્યાયો યથ રહ્યાં છે તેનો સ્પષ્ટપણે અને વિના સંકેતો

(૩) સેન્ટ્રલ આફ્રિકન ડેવેલપમેન્ટ અને દક્ષિણ આફ્રિકાને ઓળંગાં ઓળા પચાસ વર્ષને માટે હોલંડીઓને માત્ર પોતાના દેશોમાંથી પસાર યવા પુરતી છુટ આપવા દેવામાં આવે. સર ઇલીન મેરીગે આ હેવાલ વિષે તપાસ કરવાની સુચના કરી છે. જે મળણીતી વ્યક્તિઓનું

અવસાન ગયા રવીવારની રાતે નાટાલની સુપ્રીમ કોર્ટના જ્ઞડજ પ્રેસીડન્ટ મી. જરડીસ રી. સી. ડીવેટનું અણચિંતબંધું અવસાન થયું. દિવસના તેઓ ડેવેલપમેન્ટની તલ્લક સહેલ કરવા ગયા હતા. ત્યાં અચનાક તેમને કંઈ યથ આવ્યું અને ડરખાન પોતાને ઘેર લઇ જવામાં આવ્યા બંધાં રાતે તેમનું અવસાન થયું. તેમના અવસાનથી દક્ષિણ આફ્રિકાની ન્યાય કચેરીને મોટી ખોટ યથ છે.

બીજું અવસાન સોનીયેટ રશીયાના પરદેશ મંત્રી અને યુનાઇટેડ નેશન્સ જનરલ એસેમ્બલીમાં સોનીયેટ ડેલીગેશનના નેતા મો. એન્ડ્રી વીશીન્સ્કીનું ૭૧ વર્ષની વયે હાઈ ફેલીવરથી સોમવાર નવેમ્બર તા. ૨૨ મીના ન્યુ યોર્ક માં થયું છે. તેમના અવસાનથી સોવીયેટ રશીયાને એક રાષ્ટ્રિય ખોટ યથ છે.

વિરોધ કરવો જોઈએ. “રાયટસ એસેમ્બલીકલ એક્ટ અને સપ્રેશન ઓફ ડોમ્યુનિકમ એક્ટની રૂએ મળેલી બહેળાં અને આપણું સત્તાઓ વડે ન્યાય ખાતાના પ્રધાન કેંગ્રેસ અને ટ્રેડ યુનીયનોના ઘણા નેતાઓપર પ્રતિબંધના ઢુકમે બળવેલા છે.”

ડા. નાયકરે ત્રણ કેંગ્રેસના નેતાઓ પર અગાઉ બળવાઈ યુદ્ધેલા અને પોતાની સહિત બીજા છ પર ગયે અકરાડીમે બળવાયેલા ઢુકમેનું સુચન કરી જણાવ્યું કે, “ઉપરાંકત બન્ને કાયદાઓની રૂએ મારાપર બળવાયેલી નેટીસો કેંગ્રેસના પ્રમુખ તરીકે મારી રિયાતને હરકત કરનારી નથી પરંતુ યુનીયન અને સાહાય વેરટ આફ્રિકામાં જે વર્ષ સુધી ટોપ પંજ મંડળીઓમાં હાજરી આપવાની મને મનાઇ યથ છે અને એક વર્ષ સુધી મારી હોલવાલ ડરખાનના મેલ્ટરીયલ ડીરટીક્ટમોન મર્યાદિત કરવામાં આવી છે.

“એક સામાજિક કાર્યકર્તા અને આપણી એકઝેક્યુટીવના સભ્ય મીસીસ ફ્રાન્સીસ મીડ્ડલર જે વર્ષ સુધી સઘળા મંડળીઓની બદાર રહેવાનો ઢુકમ બળવવામાં આવ્યો છે પરંતુ તેમની હોલવાલોપર પ્રતિબંધ મુકવામાં આવ્યો નથી. મીસીસ મીડ્ડલર તેમજ

મારી ઉપર સપ્રેશન ઓફ ડોમ્યુનિકમ એક્ટની કલમ (૯) ૧ની રૂએ પ્રતિબંધ મુકવામાં આવ્યો છે અને અને અમારા વકીલ મારફતે પ્રધાન પાસેથી પોતે લીધેલાં પત્રમાં માટે કારણો માંગ્યાં છે.

આપણા જનરલ સેક્રેટરી મી. દી સી. સી. આપણા ઓરગનાઇઝીંગ સેક્રેટરી મી. એમ. પી. નાયકર અને આપણા જે ઉપ-પ્રમુખો મેસર્સ આર્લ. સી. મીર અને જે. એન. સોંગપર અમારા જેવીજ નેટીસો બળવવામાં આવેલી છે તેઓને એન. આઇ. સી. અને એસ. એ. આઇ. સી. કેંગ્રેસ ઓફ ધી પીપલ અને નાટાલ ઇન્ડિઅન યુથ કેંગ્રેસમાંથી રાજીનામા આપવા ફરમાવવામાં આવ્યું છે અને જે વર્ષ સુધી કે.ઇ પંજ મંડળીમાં હાજરી નહિ આપવા ફરમાવવામાં આવ્યું છે.

“આ રીતે સપ્રેશન ઓફ ડોમ્યુનિકમ એક્ટ પસાર થયો ત્યાર બાદ આપણી એકઝેક્યુટીવ કમીટીના નવ સભ્યોપર મનાઇ ઢુકમે બળવાયા છે.

“આપણી સંસ્થાના દરારો અનુસાર મેસર્સ દેવી સોંગ, એમ. પી. નાયકર, જે. એન. સોંગ અને આઇ. સી. મીરે પોતાના રાજીનામા મારી સમક્ષ રજૂ કરેલાં છે જે મારે સખેદ રિવકારવાં પડેલાં છે. તેઓની ફરજિયાત ખાલી પડેલી જગ્યાઓ પુરવા હું વર્કીંગ કમીટીને સુચવું છું.

“આ મનાઇ ઢુકમેના પરિણામે આપણી સમક્ષ અંબીર પરિસ્થિતિ ઉપસ્થિત થઈ છે, પરંતુ મને જરાયે શંકા નથી કે કેંગ્રેસના સભ્યો તેમજ નાટાલના લોકો મી. સ્વાર્ટના ચેલેન્જ નો, વર્ણ કે જાતીના કોષ્ટ પંજ કુત્રીમ બેદો સિવાય પ્રત્યેક માતવી પોતાનું વ્યક્તિત્વ પુરેપુરું દર્શાવી શકે એવો લોકશાસનના સિદ્ધાંતોપર રથપાએલો સમાજ ઉભો કરવાના કેંગ્રેસના ધ્યેયને વળગી રહીને વધારે ડટતાથી જવાબ વાળશે.

“આપણા નેતાઓ સામે પગલાં લેવાઈ રહ્યાં છે ત્યારે તમારા પ્રમુખ તરીકે અચુક હકીકતો મારે બારપુર્વકે સ્પષ્ટ કરવી જોઈએ.

“પ્રથમ એ કે આપણી કેંગ્રેસના જે સભ્યોપર પ્રધાન તરફથી મનાઇ ઢુકમે બળવવામાં આવ્યા છે તેમાંના એક પંજ સપ્રેશન ઓફ ડોમ્યુનિકમ એક્ટના બહેળાં વિધાનોની રૂએ યુનેમાર કરેલા નથી. તેમાંના એકને પંજ ન્યાયની અદાલત સમક્ષ પોતાને બચાવ કરવાની તક આપવામાં આવેલી નથી. વમર તપાસે પ્રધાને તેઓને યુનેમાર કરાવેલા છે.

“બીજું એન. આઇ. સી. દક્ષિણ આફ્રિકામાં લોકશાસનના સિદ્ધાંત આગળ વધારવાના કાર્યને વરેલી છે, બીજા કશા વાદને માટે નહિ. આપણી સંસ્થા પ્રબલકાય આઝાદી મેળવવાને

માટે છે, જેમાં જુદા જુદા મત ધરાવનારા નરનારીઓ યુનીયનમાં સોને માટે લોકશાસનનું સમાન ધોરણ રથાપવાને એકત્રીત થએલા છે.

“બીજું હાલના નેતાઓ કેંગ્રેસની નીતીને અમલમાં મુકવામાં જે જે યુદ્ધાઓને વળગી રહ્યાં છે તે હું અધિ ફરી જણાવવા માંગું છે.

(૧) સંગ્રેગેશન અને એપાટ'હેડની સામે આપણે હાલવેલી હડતમાં આપણે અહીંસાને મક્કમપણે વળગી રહ્યા છીએ...હું જાને અહીંસાના સિદ્ધાંતને વરેલો છું. હાલના નેતાઓએ વખનોવખત બારપુર્વકે જાહેર કરેલું છે કે જે ટોપ પંજ હોસાની વાન કરશે તે આપણા લોકોનો દુસ્મન ગણાશે તેને માટે કેંગ્રેસની હડતમાં કથું રથાન નથી.

બીજું હો એ છે કે કેંગ્રેસમાં ટોપ પંજ જાનેલા જાતી કે વર્ણનો બેદ નથી. આપણે ગેરા અને કાળા સઘળાને માટે સંપુર્ણ સમાનતા માંગીએ છીએ...કેંગ્રેસમાં આપણું કાર્ય ગેરાની વિરુદ્ધ લામણીનું કથું ચિન્હ પંજ દેખાય તેનો સખત વિરોધ કરવાનું છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના કચડાએલા લોકોને, સઘળા જાતીના લોકોના હકો અને સ્વતંત્રતા સુરક્ષિત રહે તેવા એક સમાન ધોરણપર રથાયેલો સમાજ રથાપવાને સમ્મતીન કરવાની આપણી પવિત્ર ફરજ છે.

“મારાં નિવેદનમાં હું શરૂઆતમાં જણાવી ગયો કે દક્ષિણ આફ્રિકા એ માર્ગોની સન્મુખ આવી પડેલું છે. એપાટ'હેડ અને સેંગ્રેગેશનમાં માનનારા એ એ અંધ.બુધી અને આશ્વતનો મામ્ લેવાનું પસંદ કરેલું છે જેઓ એપાટ'હેડ અને સેંગ્રેગેશનનો વિરોધ કરનારા છે તેઓએ દક્ષિણ આફ્રિકાને સુખ અને આખાદીને માર્ગો લખ જવાનું છે....”

કેરાવ

નાટાલ ઇન્ડિઅન કેંગ્રેસની વર્કીંગ કમીટીની નવેમ્બર તા. ૨૧મીએ મળેલી મીટીંગે કેંગ્રેસના નેતાઓપર ન્યાય ખાતાના પ્રધાન તરફથી સપ્રેશન ઓફ ડોમ્યુનિકમ એક્ટ અને રાયટસ એસેમ્બલીકલ એક્ટની રૂએ બળવાયેલા મનાઇ ઢુકમેને વખોડી કાઢનારા દરાવ કથો હતો. જેઓના ઉપર મનાઇ ઢુકમે બળવાયા હતા તેઓ માં વિશ્વાસ દર્શાવયો હતો અને દાદુ-નાયકરની નેતાગીરીની ચાલતી આવેલી બાવનાનુસાર કેંગ્રેસનું કાર્ય ચાલુ રહેવાની તેમને તેમજ ડોમને ખાત્રી આપવામાં આવી હતી. મનાઇ ઢુકમે બીનશરતે પાછા ખેંચી લેવાની માગણી કરવામાં આવી હતી.

ભારતનો પત્ર

(અમારા અખરપત્રી તરફથી)

સુંબષ તા. ૪-૧૧-૫૪.

લી. ૧લી નવેમ્બરે પોંડીચરી ખાતે દસ મીનીટની વિધિ યજ્ઞ એક લીટીના નાના ખત પર સહીઓ યજ્ઞ અને તે પોતાની સલામી સાથે ભારતમાં ની ફ્રેન્ચ વસાહતોમાંથી ૧૪૦ વર્ષ જુના ફ્રેન્ચ શાસનનો અંત આણ્યો. હજારો માનવીઓનાં હૃદયોનાં વચ્ચે સરકારી બચન પર ભારતનો ત્રીરંગી અંડો ફરકી ગયો અને લાંબા સમયથી વિદેશી શુભામીમાંથી સુકત થતા મટે આ વિસ્તાર પોતાની મામોમ ભારત સાથે ફરી બળી ગયો. સત્તાની ફેરવણીના કારાર પર સહી કરવા માટે ફ્રેન્ચ વિદેશ ખાતાના એક ઉચ્ચ અધિકારી મો. પીઅરી લેન્ડી પેરીસથી ખાસ પોંડીચરી આગ્યા હતા. ફ્રેન્ચ વતી તેમણે અને ભારત વતી શ્રી ફેવળસીંગે સહી કરી હતી. શ્રી ફેવળ સોંખ અત્યાર સુધી ફ્રેન્ચ હોંદમાંના ભારતના ફ્રેન્ચ જનરલ તરીકે કાર્ય કરતા હતા. તેઓ હવે આ વિસ્તાર ના કમીશનર તરીકે તેનો વહીવટ સંભાળશે.

ફ્રેન્ચ હોંદના ફ્રેન્ચ કમીશનર સહિત મોટા ભાગના ફ્રેન્ચ અધિકારીઓ સત્તાની ફેરવણી પહેલાંજ આ વિસ્તાર છોડીને ફ્રાંસ જવા ઉપડી ગયા હતા. સત્તાની ફેરવણીની વિધિ વખતે થોડાક જ ફ્રેન્ચ અધિકારીઓ હાજર હતા. સત્તાની ફેરવણીની વિધિ જોતા હજારો પ્રજાજનો જમા થયા હતા અને આ વિસ્તારને આઝાદી આપતા કારાર પર સહીઓ થતાં તેને "ન્ય હોંદ" અને "બંદેમાતરમ"ના મગનમેદી પોકારો વડે વધારી લીધાં હતાં. ભારતના વિદેશ ખાતાના મંત્રી શ્રી આર. કે. નેહરુ આ પ્રસંગે ખાસ હાજર રહ્યા હતા. શરૂઆતથી તે અંત સુધી આ વિસ્તારને આંગે તેમણે ફ્રાંસ સાથે સંબંધિત પુસ્તક વાટાઘાટો ચલાવી હતી. જે ધોરણે ભારત અને ફ્રાંસની સરકારો વચ્ચે કરારો થયા છે તે ધોરણે ભારત સરકારે બે વર્ષ પહેલાં ફ્રાંસને સુચવ્યું હતું.

શ્રી આર. કે. નેહરુના કહેવા પ્રમાણે, ભારતમાંની વિદેશી વસાહતો આંગે ભારતે અખતાર કરેલી એકધારી નીતી આ સમાધાન સાધવામાં સહાય રૂપ બની છે. આ નીતિના મૂળભૂત સિદ્ધાંતો નીચે પ્રમાણે છે: પ્રથમ, ભારતમાં આવેલી તમામ વસાહતોમાંથી વિદેશી શાસનને દૂર કરવું અને તેને સંપૂર્ણપણે ભારત સાથે જોડી દેવી; બીજું પ્રવન રાં ધૃતિક અને બીજા અધિકારોને વળગી રાખવાં; અને ત્રીજું, જોડાયેલ બધાં નહિ પણ

મીત્રાચારીબરી વાટાઘાટો દ્વારા શાંતિ બરી રીતે કરવું. આમ ફ્રેન્ચ સત્તાએ ભારતમાંથી શાંતિબરી રીતે વિદાય લીધી છે અને આર. કે. ન્ય સંસ્થાને પોંડીચરી, માહે, ધેનમ અને કરાઇ કાલ ભારતનો એક ભાગ બની ગયાં છે.

આ સંસ્થાનેનો વર્તમાન દરજ્જો ટકાવી રાખવા, પ્રગતીય તંત્રની પુનઃ સ્થાપના તથા પ્રવનના સાંસ્કૃતિક અને અન્ય અધિકારો ભળવી રાખવા માટે કારારમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. ભારત સરકાર પંચવર્ષી યોજનાનો લાભ આ સંસ્થાનેને પણ આપશે. આ અધિભાગિક પ્રસંગે તમામ રાજ દ્વારી કોલોઓને સુકત કરવામાં આગ્યા હતા અને જોમની સામે વોરટે હતા અને જોમો ભારતની હદમાં રહી લાગતું સંચાલન કરતા હતા તેમની સામેના વોરટે રદ કરવામાં આગ્યા હતા. ઉપરાંત લાગ દરમીયાન હિજરત કરી ગયેલા બે હજાર જેટલા કુટુંબોને પાછા ફરવાની પણ સરવડ કરી આપવામાં આવી હતી.

સત્તાની ફેરવણી પહેલાં પોંડીચરી નાં અને હોંદના બીજા ભાગોના વેપારીઓએ પોંડીચરી ખાતે કરોડોનો ગાલ માંગાઓ હતા. ભારતના જેટલી પોંડીચરીમાં જકાત નથી અને ભારત માં બધી વિદેશી વીજી મંજાવવાની સાફ મનાઈ છે. આથી પ્રતિબંધીત વીજીને હવે પોંડીચરીમાંથી ભારતમાં દબવો ખડકાઈ જશે.

આ ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નેહરુ વીન નો પ્રવાસ પુરો કરીને ભારત પાછા આવી ગયા છે. ટોચ પણ સામ્યવાદી દેશમાં બીન સામ્યવાદી નેતાનું ટોચ દીવસ ન થયું હોય તેવું બન્ય રવાગત શ્રી નેહરુનું વીનમાં થયું હતું. માત્ર સર કાર તરફથી જ નહિ પણ પ્રજા તરફથી પણ તેમનું પ્રાચીન બહુમાન થયું હતું. શ્રી નેહરુ ન્યાંથી નીકળવાના હોય ત્યાં કલાકો આઠાઈથી લોકો દારખાં ઉભા રહી બન-હજારોની સંખ્યામાં. ટોચ રશિયન નેતાનું પણ લાલચીનમાં આવું રવાગત થયું નથી. શ્રી નેહરુને ત્યાં જણાયું કે, ઉદ્યોગિક પ્રગતિની બાબત માં વીન કરતાં ભારત કયાંય આગળ છે, પરંતુ જમીનની વહેંચણીના સંબંધ માં વીને સારી પ્રગતિ કરી હતી. શ્રી નેહરુને વીનનો પ્રવાસ અત્યંત સફળ નિવડયો છે અને તેના પરિણામે વિશ્વની ત્રીજ બ ગની વસંત ધરાવતા આ બંને દેશો વચ્ચેની ગૈરી, આર્થિક સંબંધો વગેરે મનશુભ થશે. વધે:

સુધી બપાન સામે યુદ્ધ ખેરયા પછી અંતર વિગદને કારણે વીનનું અર્થ તંત્ર સાવ બાંગી પડ્યું હતું. હવે ફરીથી દેશને જો કસા અને લોકોનું જીવન ધોરણ ઉચે લાવવા માટે વીનને સારા એવા સમય સુધી શાંતિની જરૂર હોય એ દેખાતું છે. શ્રી નેહરુને ત્યાં જણાયું કે, લોકોને યુદ્ધ ગમતું નથી. તેમને શાંતી જોમી છે. જીનીવા પરિષદમાં વીને એ બતાવી આપ્યું છે કે, તે રશિયાનું આંધિયું રાજ્ય નથી. તે રશીયાની વિરૂદ્ધ જીને પણ નિર્ણય લઈ શકે છે. જો વીનને યુનોમાં લેવામાં આવે અને પશ્ચિમી રાષ્ટ્રો તેને વિકાસ માટે જરૂરી માલ પુરો પાડે અને તેને રશિયા પર આધાર રાખવા ની જરૂર ન રહે તો, તે કદાચ યુગો-સ્વાધિપતી જોમ રશિયાર્થી છુટું પડી વન, એમ લણાનું માનવું છે.

શ્રી નેહરુને વીની નેતાઓ સાથે શું વાતચિત થય તે વિષે હજ સુધી કાંઈ જાહેરાત થય નથી. શ્રી નેહરુ પ્રથમ આ સંબંધમાં પ્રધાન મંડળ કોંગ્રેસ કાર્યાલયી અને રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાનોને માહિતી આપશે. વીનમાંની ઘણી વિકાસની બાબતોની શ્રી નેહરુ પર સારી ઊપ પડી છે. એટલે તેના ભારતના રાજદ્વારી તંત્ર અને સામાજિક વ્યવસ્થાને અનુરૂપ ફેરફાર સાથે ભારતમાં અમલ થઈ શકે કે નહિ તેની તપાસ કરવા તેઓ આ વિષે રાષ્ટ્રીય વિકાસ કોમિશ્નર સમક્ષ પણ હેવાલ રજૂ કરશે.

પાકીસ્તાનમાંની રાજરમતે નવે પલટો લીધો છે. પાકીસ્તાનના ગવર્નર જનરલ શુભામ મહમદ બહારગામ હવા ખાવા ગયા હતા, ત્યારે વડા પ્રધાન જ. મહમદ અલીએ પ્રધાન મંડળને બરતરફ કરવાની ગવર્નર જનરલની સત્તા પર કાપ સુકતો ખરડો અપાટખાંધ, જ. શુભામ મહમદ પાછા ફરી શહે તે પહેલાંજ પસાર કરાવી નાખ્યો. સાંજે આ ખરડો ગેઝેટમાં પ્રસિદ્ધ કર્યો. રાજે સંખ્યાને મોકલ્યા અને સવારે ૯-૩૦ વાગ્યે તો પાસ કરી નાંખ્યો!

આમ ગવર્નર જનરલની સત્તાને કાપી નાંખી, જ. મહમદ અલી પોતે સર્વ સત્તાધીય બની ગયાને ગર્વ અનુભવતા અનુભવતા અમેરીકા ગયા. ત્યાં તેઓ ભારત વિરોધી પ્રચાર કરી રહ્યા હતા અને અમેરિકાની મદદ મેળવવા મથી રહ્યા હતા, ત્યારે જ. શુભામ મહમદે પોતાની સામેના પક્ષમાં તું વેર વાળવાને નિર્ણય કર્યો. તેમણે પાકીસ્તાનના સરસેનાપતિને પોતાના હાયમાં લીધા. જ. મહમદ અલીને અમેરીકામાં આ બાબતની ખુબ પડી અને તેમણે કેનેડા અને બ્રિટનનો પ્રવાસ પડતો સુખ્યો અને લાખોનાં ખર્ચે ખાસ વિમાન કરી પાકીસ્તાન જો શ યજ્ઞ ગયા! પરંતુ પાકીસ્તાન

માં રિધિત બહાલ મધ હતી. પાકીસ્તાન તરફી સિદ્ધનના 'ડેલી એક્સપ્રેસ' નો અખરપત્રીએ પાકીસ્તાનની સેન્સર શીપમાંથી બચવા માટે કરાવીથી ટીક્કી આવીને તેના અખખારને મોકલેલા હેવાલ પ્રમાણે, જ. શુભામ મહમદે પોતાના કહેવા પ્રમાણે જ. મહમદ અલી ન કરે તો તેમને અને તેમના મિત્રોને ગીરફતાર કરવાની ધમકી આપી હતી. જ. મહમદ અલી જ. શુભામ મહમદને મળવા ગયા ત્યારે મક્કા ફરતે મીલીટરી મોહવાઈ હતી. પહેલાં તો અમેરીકાની તાકાત પર કુવતા જ. મહમદ અલીએ; એમ કરવાની ના પાડી આપ્યા ગયા હતા. પાછળથી તેમના મિત્રો તેમને સગવળવા જતાં તેઓ રોષ પડ્યા હતા અને આપણી કરવાની પણ ધમકી આપતા હતા. પણ મીજોની સમગ્રજીવને લીધે તેઓ જ. શુભામ મહમદના કહેવા પ્રમાણે કરવાને તબયાર થયા હતા. જ. શુભામ મહમદે તબયાર ફરેલું બાપણ તેમને રેડીઓ પરથી વાંચવું પડ્યું હતું. સંરક્ષણ અને પોલીસ ખાંડ સરસેનાપતિના હાયમાં સુકાવું હોવાથી ત્યાં લરકર રાજ સ્થપાયું છે એમ કહી શકાય. આમાં નોંધવા જેની એક બાબત એ છે કે પાકીસ્તાન માં સિદ્ધન અને અમેરીકા વચ્ચે પડતા પાછળ કાળા સમયથી ખેંચતાણ ચાલી રહી હતી. નાણાના જોરે અમેરિકા આગળ નીકળી ગયું હતું, પરંતુ બ્રિટને જ. શુભામ મહમદ ભારતે એક જ દટકો. મારીને અમેરીકાની બંધી મહેનત પર પાછી ફેરવી નાંખ્યું છે. જ. શુભામ મહમદે પોતાની સત્તા પર કાપ સુકનાર લોકસભાને જ બરખારત કરી નાંખી.

અને એ યાદ કરો કે, પાકીસ્તાન હજુ બ્રિટનનું સંસ્થાન (ડીપેન્ડેન્ટ) છે અને ગવર્નર જનરલની નિમણૂક બ્રિટનની મહારાણી બ્રિટીશ પ્રધાન મંડળના કહેવા પ્રમાણે છે. જ. શુભામ મહમદની નિમણૂક પણ બ્રિટનની મહારાણીએ કરી હતી. પાકીસ્તાન રચાય પછી તરતજ જોલમાં પુરી દેવાયેલા ડો. ખાન સાહેબને નવા પ્રધાન મંડળ માં લેવામાં આગ્યા છે. સરહદી ગાંધી અને તેમના ભાઇ ડો. ખાન સાહેબને એક વરસ પહેલાં જ જોલમાંથી છુટા કરવામાં આગ્યા હતા. પરંતુ તેમને સરહદ પ્રાંતમાં હાખલ થવાની હજુ સુધી મનાઈ છે. હેવટ સુધી મહાત્મા ગાંધી, શ્રી નેહરુ અને બીજા નેતાઓ સાથે કોંગ્રેસમાં રહીને દેશની આઝાદી માટે તથા સુરિલમ લીગ સામે લડનારા આ ખાન બંધુઓ પ્રત્યે હજુ ભારતમાં એવું ને એવું માન છે. તેમના પ્રધાન મંડળમાં સમાવેશથી પાકીસ્તાનની ભારત પ્રત્યેની નીતિ બદલાય એવી ઠાણે આચા નથી. કેમકે બ્રિટનની ચર્ચાલ સરકારનું વલણ

પણ હમેશાં ભારત વિરોધી રહ્યું છે. ડો. ખાન સાહેબને કાશ્મીરને લગતું ખાતું સોંપીને હસારવાની મેલી રમત રમાઇ રહી છે. તેમને પાકીસ્તાન સરકાર નિયુક્ત કરે તે પ્રમાણે વર્તવું પડે અને તેમ યાવ તો તેઓ આ સંબંધમાં ભારત સાથે સમાધાન સાધી શકે નહિ. એટલે લોહોની નજરમાંથી ઉતરી નવ. કરાચીથી મળતા હેવાલો પ્રમાણે હજી સુધી તો ડો. ખાન સાહેબ કાશ્મીરને લગતું ખાતું સંભાળવાની ના પાડી રહ્યા છે. નવી યુટીલિટી યથા પરી પણ પાંકીસ્તાનમાં બંધારણ ઘડવા અંગેની રિપોર્ટ સુધે એવી અહીં કાઢીને આશા નથી.

પાકીસ્તાનમાં નવગેલી કટોકટી તરફ પ્રવૃત્તિ ખાન ખીજા ખેત્રમાં ત્યાંના સત્તાધીશોએ નવો તુકડો શોધી કાઢ્યો છે. કરાચી ખાતેના હોદ્દા કમીશનરની કચેરીના એક કારકુનના મકાન પર પાકીસ્તાન પોલીસ દરોડો પાડ્યો અને થોડોક સર સામાન, અંત કામગિયાં વગેરે ઉપાડી અર્થાં. પછી પાકીસ્તાન સરકારે નવદેર કબુલ કે, રાષ્ટ્રસમુદના એક દેશ તરફથી ફેવાયેલી નસુસી-નળ તેમજ પકડી પાડી છે અને આ સંબંધમાં ખાર પાકીસ્તાની એની ધરપકડ કરી હોવાનું કહેવાય છે. પણ ગીરફતાર કરાયેલા પાકીસ્તાની એના નામે બહાર પાડવામાં આવ્યા નથી. ખીજું ધારો કે નસુસીથી કામગિયાં મેળમાં હોય તો તે હાઇ-કમીશનરના ધરમાંજ ન રાખે કે ન્યાં પાકીસ્તાની પોલીસ દરોડોજ પાડી ન શકે. આવી વાલિયાત નવદેરાત સામે હોદ્દા કમીશનરે સખત વિરોધ નોંધાવ્યો છે.

પાકીસ્તાનની રચના પછીથી બંધ પડેલા લાહોર-અમૃતસર વચ્ચેનો રેલવે વ્યવહાર ફરી શરૂ થઇ ગયો છે. વિષ એકની દરખાસ્તોને ધોરણે ભારત પાકીસ્તાન નવદેરાના પાણીના પ્રશ્ન અંગે વે.સી.ઝનમાં મંત્રણા કરવાને તકવાર થયા છે.

* * *
આ વર્ષે દિવાળી વધુ ઉત્સાહ અને આનંદપુર્વક ઉજવવામાં આવી હતી. મયા વર્ષ કરતાં આ વર્ષે વેપાર-ધંધાની રિપોર્ટ સુધરી છે, બેંકારી ઘટી છે. અનાજ-કેકોળ અને ખીજી નવરી સીમેના બાવો ઘટયા છે. દેશમાં ખેતિવાડીનું અને ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન વધ્યું છે. પંચ વર્ષી યોજના નીચે વિકાસ માધકમનું અર્થ વધારવામાં આવ્યું હતું અને અમાઉ અર્થોયેલા એજા નાણાને લક્ષમાં લઇને યોજના ના અર્થમાં રૂ. ૧૭૦ કરોડનો વધારો કરવામાં આવ્યો હતો. અત વર્ષે દરમીયાન અનાજ-ડાપડ અને ખીજી સીમે પરના અંકુશો રદ કરવામાં આવ્યા હતા, એટલે વેપાર પડી છુટો

થયો હતો. એટલે વેપારીઓ પણ લહેરમાં હતા. યુગ્મ અને અન્ય શહેરોમાં મોટા પ્રમાણમાં રોશની થઇ હતી. કટોકટીઓની ઘડાકાખાજ પણ યુગ્મજ હતી.

વીતેલા વર્ષની નોંધપાત્ર સિદ્ધિ ઉત્પાદનના ક્ષેત્રે હતી. અનાજનું ઉત્પાદન ૪૯૦ લાખ ટનથી વધીને ૫૬૦ લાખ ટન થયું હતું એટલે કે તેમાં ૧૪ ટકાનો વધારો થયો હતો. કેકોળના ઉત્પાદનમાં દસ ટકાનો વધારો થયો હતો અને તે ૯૯ લાખ ટને પહોંચ્યું હતું. રૂના ઉત્પાદનમાં ૨૫ ટકાનો વધારો થયો હતો. શેરડી અને તેલીનિયાના ઉત્પાદનમાં પણ સારો એવો વધારો થયો હતો. ખાલી શયુ અને ચાના પાકમાં ઘટાડો નોંધાયો હતો.

ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનમાં વધારો ચાલુ રહ્યો હતો. જુન ૧૯૫૪માં ઉત્પાદન સામાન્ય ઇન્ડેક્સ વધીને ૧૪૬.૨ જેટલું હવે ગયું હતું. આઠટાંખર ૧૯૫૩માં આ આંકડો ૧૩૩.૫ જેટલો હતો. એક ફેબ્રુઆરી મહિનાને બાદ કરીએ તો ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન દર મહિને વધતું જ ચાલ્યું હતું અને વર્ષ દરમીયાન કારખાનાઓની ફાજલ શક્તિનો સારા પ્રમાણમાં ઉપયોગ થયો હતો. રસાયણો સામાન્ય ઇન્જનેરી માલ, કાદમી લોખંડ અને ચોલાદના ઉત્પાદનમાં નોંધ પાત્ર સુધારો થયો હતો. સામાન્ય વપરાશના માલમાં કાપડમાં ૫ ટકાનો વધારો થયો હતો ન્યારે કાગળ નિમક, વનરપતિ તેલ (ધી) અને ખીજી ધણી સીમેન્ટ ઉત્પાદન પણ વધ્યું હતું ભારતના મિલ ઉદ્યોગે પરદેશોમાં એવી સખત દરીદ્ર શરૂ કરી છે કે, ખ્રીટન ના લેન્ડેશાયર અને મેન્સેરટરના મીલ વાળા ગભરાટમાં પડ્યા છે અને ખ્રિટન માં ભારતીય કાપડની આયાત બંધ કરવાની માગણી કરી રહ્યા છે. એક જમાનો એવો હતો કે, ભારતીય મીલ ઉદ્યોગને લેન્ડેશાયર સામે રક્ષણ આપવા માટે યીટીસ કાપડ પર બારે આયાત જકાત નાંખવી પડતી હતી. આજે એવો જમાનો આવ્યો છે કે, યીટીસ ઉદ્યોગપતિઓ ભારતથી ડરી રહ્યા છે.

ઉત્પાદન વધારાને પરિણામે ભારત ની રાષ્ટ્રીય આવકમાં થયેલા વધારા થી વિકાસ અર્થ વધારવાની સરકાર માં પણ હિમત આવી હતી. ૧૯૫૩-૫૪ માં કેન્દ્ર અને રાજ્યોની સરકારો એ વિકાસ યોજના પાછળ કુલે રૂ. ૧૫૪ કરોડ ખર્ચ્યા હતા. ચાલુ વર્ષે આ અર્થ વધીને રૂ. ૩૦૦ કરોડનો થશે. સમગ્ર રીતે જેતાં દેશનું અર્થ તંત્ર સ્થીર થયું છે અને આર્થિક બાવી ઉજ્જવળ દેખાય છે.

* * *
ભારતના ખોરાક પ્રધાન ને રશી અ.હમદ કીડવાઇના અવસાનથી ભારતે

એક મહાન દેશબકત અને વહીવટકાર ગુમાવ્યા છે. શ્રી કીડવાઇએ વ્યવહાર ખાતાના પ્રધાન તરીકે તેમજ ખોરાક ખાતાના પ્રધાન તરીકે પોતાની કાબે-સિયત બતાવી આપી હતી. તેઓ વારતાવક જન મહેનત વાળા અને બંધેશ હતા. તેમની વહીવટકાર તરીકે ની મોટ ભારતને સાલશે. વ્યવહાર ખાતાના પ્રધાન તરીકે તેમજ વિમાની કંપનીઓના સખત વિરોધ છતાં રાષ્ટ્રી એર-મેલ સર્વિસો ભારતના મુખ્ય મુખ્ય શહેરો વચ્ચે શરૂ કરી હતી. એને લીધે મુખ્ય મુખ્ય શહેરો વચ્ચેની સામાન્ય ટપાલ પણ વિમાનો મારફતેજ જવાની શરૂ થઇ અને યુગ્મધી દીલ્હી કે મદ્રાસ લખોલો કાગળ કલાકોમાંજ ત્યાં પહોંચી જાય. ઉપરાંત રાષ્ટ્રીય વિમાની સર્વિસમાં ટપાલની આવક હોવાથી ઉતાવળે પણ સરતા બાડામાં વિમાની પ્રવાસનો લાભ લઇ શકે છે. તેમજ પ્રધાનપદે આવ્યા પછી તાર-ટપાલ ખાતાના નોકરોને રવિવારની રજા અપાવી. પહેલાં આ ખાતાના માણસોને રવિવારે રજા આપવાનું ધ્યેયમ અચકચ જ ગણવામાં આવતું હતું.

તેમને એક ટેવ એવી હતી કે, તેઓ અચાનક દીલ્હી છોડી ગુમ થઈ જાય. સામાન્ય માણસ તરીકે તાર-ટપાલ કચેરીએ ખીજા માણસોની જેમ કારમાં ઉભી જાય. લોહોની જતે તકલીફ જુએ અને એ પછી આવી તકલીફો દુર કરવાનો રસ્તો લે. તેઓ ખોરાક પ્રધાન થયા પછી પણ તેમજ આવી રીત ચાલુ રાખી હતી. તેઓ ગુમ થઇને પાછા નવદેર થાય એટલે કાંઈક નરી યોજના લાવેજ.

તેમને સૌથી વધુ તો ભારતમાંથી અનાજની તંગી અને અંકુશો દુર કરનાર પ્રધાન તરીકે યાદ રખાશે. વધોથી મનઠાવતું અનાજ ન મેળવી ને ત્રારી ગયેલી જનતાને રાહત આપવા તેમજ અનાજ પરના અંકુશો દુર કરવાની દરખાસ્ત કરી ત્યારે ભારતના નાણા પ્રધાન અને ઉદ્યોગ પ્રધાન સહિત દેશમાં સ્થાપિતહીત ધરાવતા

મુડીવાદીઓએ તેની સામે સખત વિરોધ ઉઠાવ્યો હતો. પરંતુ શ્રી નેહરૂ અને કીડવાઇ સાથે ઉછર્પો છે અને જીવન બર સાથેજ કાર્ય ક્યું છે એટલે શ્રી નેહરૂનો સંપુર્ણ વિશ્વાસ ધરાવનાર શ્રી કીડવાઇને શ્રી નેહરૂનો ટેકો મળી ગયો. તેમજ અનાજની માપ બંધી અને ખીજા બધા અંકુશો રદ કર્યાં. તેમની આ નીતિ પણ દેશમાં અનાજનું ઉત્પાદન વધવાથી સફળ થઇ. ભારત અનાજની આયાત કરનાર દેશમાંથી નિકાસ કરનાર દેશ બની ગયો.

શ્રી કીડવાઇ ફેબ્રુઆરી ૧૯૫૪માં એક શ્રીમંત જમીનદાર કુટુંબમાં જન મ્યા હતા. અલીપટ યુનીવર્સિટીમાં ગ્રેડ્યુએટ થયા પછી વધુ અભ્યાસ પડતો મુખને ૧૯૨૨ માં મહાત્મા ગાંધીજીની અસહકારની લડતમાં જંપલાવ્યું હતું. મોતીલાલ નેહરૂની પ્રેમાળ દેખરેખ નીચે શ્રી નેહરૂ સાથેજ તેઓ ઉછર્પો હતા. ૧૯૨૬ માં તેઓ કેન્દ્ર ધારાસભામાં ચુંટાઇ આવ્યા હતા. અને કેંગ્રેસ પક્ષના મુખ્ય વહીવ જન્યા હતા. ૧૯૨૯માં કેંગ્રેસની હાકલને માન આપી તેમજ ધારાસભામાંથી રાજીનામું આપ્યું હતું અને તેઓ ૧૯૩૦ માં અસહકારની લડતમાં જે ડાતાં છ મહિનાની જેની સજા પામ્યા હતા ૧૯૩૫ માં તેઓ ઉ. પ્રદેશ ઠાં. સમિતિના પ્રમુખ તરીકે ચુંટાયા હતા. એ પછી તેઓ ઉ. પ્રદેશના મહેસુલી પ્રધાન તરીકે નિમાયા હતા. તેમજ કેટલાક સમય સુધી કાર્યાલક વડા પ્રધાન તરીકે પણ કાર્ય ક્યું હતું. ૧૯૪૭ માં શ્રી નેહરૂએ તેમને કેન્દ્રના પ્રધાન મંડળમાં લીધા હતા. તેઓ કેંગ્રેસ કારોબારીના સભ્ય પણ હતા.

તેઓ સ્વભાવે ધણુજ ઉદાર હતા. તેમની પોતાની પાસે હોય તેટલું તો તેઓ માગવા આવનાર ગરીબોને આપી દેતા એટલુંજ નહિ પણ ખીજાઓ પાસેથી ઉધાર લઇને પણ આપતા. વારસામાં મળેલી જમીન પણ તેમજ અરીય ખેડુતોને વહેલી આપી હતી. તેઓ ખરચ પામ્યા ત્યારે તેમના ઉપર રૂ. મોતીસ હજારનું દેવું થઇ ગયું હતું.

બર્ગલરમુકની ફેલ્ડીંગ ગેટો

તમારી દુકાનના આરથ્યા તથા બારી પર એવી રીતે ગોઠવી આપીએ
- છીએ કે ઉધાડતી વખતે એક બાજુ ઉપર ખસેડી મુકાય.

એ સિવાય બર્ગલરમુક રફીન, મોટર ડ્રીમીંગ, સીટ રીપેર, સીટ કવર,
અપહોલ્સટરીંગનું કામ કરીએ છીએ.

વધુ વિગત માટે મળો :

લીખાલાઇ ગોપાળ (કરખાવારા)
**110 Frederick Street,
Johannesburg.**

વિવિધ ખબરો

અકસ્માતથી જખમાએલી બાઇ નો નુકસાનીનો દાવો ઉડી ગયો

મેરીટજનની જ્યોર્જ કાર્ટર એન્ડ કુ. પ્રોપ્રાયટરી લીમીટેડની નોકરી કરતા મેરીવોના સરદારે કંપનીના એક નેટીવ નોકરને પોતાને કામે સંરક્ષેમાં જવાની રજા આપી હતી અને તેને કંપનીની બાયસીકલ લઈ જવા કહ્યું કે જેથી તે જલદી પાછો આવી કામે લાગી જઈ શકે. રસ્તે જતાં તેણે બેદરકારીથી મીસીસ માર્ગરેટ બ્રુસ મેકડોનલ્ડ નામની બાઇ રસ્તે ઓળંગતી હતી તેની સાથે અચાનક બાઇને પાડી નાખી. બાઇએ પોતાને યજ્ઞેલી ઇળ બદલ કંપની સામે નુકસાનીનો દાવો માંગ્યો. નાટાલની સુપ્રીમ કોર્ટે કંપની પાસેથી તેને પા. ૧૨૨૫ની નુકસાની અપાવી. કંપની એ બ્રુસમકેન્ડીન વરિષ્ટ અદાલતને અપીલ કરી. અપીલ કોર્ટે સુકાદો આપતાં કહ્યું કે નાટાલની સુપ્રીમ કોર્ટે એવું દરાબું હતું કે ઉક્ત નેટીવે બાઇને પાડી નાખી તે વખતે તે કંપની ના કામે જઈ રહ્યો હતો, જે વસ્તુ ખોટી હતી. તેથી અપીલ કોર્ટે નાટાલની સુપ્રીમ કોર્ટેનો સુકાદો રદ કર્યો.

કરંટમની તપાસમાંથી ખીટનના રાજમાતા પણ સુકત ન રહી શક્યા

એ શ્રીમતી દાવાં ખીખી અને શ્રીમતી ખતીજ ખીખીની અનુક્રમે ન્યુકાસનના હાર્જ અહમદ ઇ. સીદાતના પુત્ર બાઇ ઇલાહીમ સાથે અને હાજી ઇ. એમ. મુસ્લાનાં પુત્ર બાઇ મહમદ સાદીકની સાથે શાદી થઈ હતી. કન્યાઓ મેડીરમીયની જાણીતી પેટી મેસર્સ એમ. એસ. આરોહ એન્ડ કુ.ના હાજી અહમદ કાસમ મુસ્લાની પૌત્રીઓ છે.

કરંટમ ગુજરાતી હોંદુ મહિલા મંડળ

કરંટમ ગુજરાતી હોંદુ મહિલા મંડળના કાર્ય વાંદકોની કમીટી મીટીંગ થોડા દિવસપર મળી હતી. સભ્યો એ ઘડુમતે દર પુનેમના ભારત હોલ માં સાંજના ૭ા વાગે ભેગા થઈ બજન, ગરબા, ચર્ચા કરવાનું નક્કી કર્યું હતું. તેમજ સંસ્થાને રથપાયે ૨૫ વર્ષ થતાં હોવાથી રૌપ્ય મહેલસવ ઉજવવાનું પણ કમીટીએ નક્કી કર્યું હતું.

દિવાળી ઉપર કપડાં વિગેરે જે મંડળ તરફથી વિવિધ સંસ્થાઓને અપાયા અને મંડળની અપીલને માન આપી જે જે બાઇનેઓએ નવા અથવા જુના કપડાં મોકલ્યાં તેમનો અને ખાસ કરી ટ્રિટોરીયાના ગુજરાતી શાળાના શિક્ષિકા શ્રીમતી વિજયાબેન પટેલે તથા કાંતાબેન પટેલ અને બેનો નીના શ્રી. વલ્લભભાઈ પરશુ તથા પીકનીની રટોરે જે ઉત્સાહથી મંડળને કપડાં મોકલ્યાં હતાં તેમનો ખાસ આભાર માનવામાં આવ્યો હતો.

મંડળે હેવ ઉડી એકાદશીની સભા મરી બેનેને તેનું મહાત્મ્ય સમજાવ્યું હતું.

મરણ

૩૬સરોડના હુમા કુટુંબના મી. મહમદ અહમદ હુમાતું શુક્રવાર તા. ૧૨મીની રાતે મોટરના અકસ્માતથી કાંઈ સંજોગમાં અવસાન થયું છે. મી. હુમા વેક્સમ જતાં કુમકુમા હીલ ની પાસે પોતાની બસમાં પેટ્રોલ નાખતા હતા તેવામાં પાહળથી આવતી એક કાર તેમની સાથે અચાનક જેથી તેમના પત્ન કપાઈ ગયા અને સખત ઇળ થઈ જોના પરિણામે જે કલાકમાં તેઓ ગુજરી ગયા. મરકુમ પોતાની પાહળ બાઇઓ, પોતાની વિધવા, બાળકો અને બડોળું કુટુંબ શોક કરતું મુકી ગયા છે. ઇશ્વર તેમનાં રૂઢને વિશાંતી બક્ષે અને તેમના કુટુંબજનોને સખર બક્ષે.

એઈએ છે

હેડલખર્ચની મરજદમાં ઇમામ અને મદેસામાં બચાવવાનું કામ કરવા હાશીજ, કારી અને મોલવીનું સર્ટીફિકેટ ખરાવનાર આલીમ. મસિક પગાર પા. ૨૫. રહેવાની, અને બતીની સમવડ મક્ત. દર વર્ષે પગારમાં કામના પ્રમાણમાં વધારો. પ્રમાણ પત્રો સાથે નીચેના શીરનામે અરજ કરો:

હેડલખર્ચ સુરક્ષીમ જમાત, પી. ઓ. બોક્સ ૬૦, હેડલખર્ચ, ટ્રાંસવાલ.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીપરન્સ અને ઇનફોરમ્સ માટે મળો:

આર. વીકુલ

૨૧૩ મેકોસા હાઉસ, ૧૭ કમીશનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફ્લોર, ફરિસ્તાબિન, બેદાનીસખર્ચ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

શ્રી સુરત હોંદુ એસોસીએશન વાર્ષિક બહેર સભા

શ્રી સુરત હોંદુ એસોસીએશનની વાર્ષિક બહેર સભા રવિવાર તા. ૧ ડીસેમ્બર ૧૯૫૪ના રોજ બપોરે ૩ વાગે એસોસીએશનના રિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ વાળા હોલમાં મળશે.

કાર્યક્રમ : (૧) અત વાર્ષિક બહેર સભાની મીનીટ (૨) કોસ રટીટ વાળા પ્રોપર્ટી બાબત (૩) મંત્રીનો વાર્ષિક હેવાલ (૪) અગનચીનો વિસાખ; (૫) સ્ટુડન્ટ્સ (૬) પરચુરથ. સર્વે સભ્યોને વખતસર પધારથ આમહલરી વિનંતી છે.

ગોવનભાઇ મણીભાઇ, પ્રમુખ
એલ. પી. પટેલ, અગનચી
મયુભાઇ પરશુભાઇ, સ. મંત્રી

નવાં પુસ્તકો

લોક ભારત. નાનાભાઇ ભટ્ટ મહા ભારતના ૧૨ પાત્રોની જુદી જુદી બાર પુસ્તકોઓનો સેટ ૧૩ રૂ. દીપ નિવારણ (દર્શક) ૭ ૦ પુષ્પ પરવાયુ" નથી ૫ ૬ મળવાનું કેકાણું આ ઓશીય 'Indian Opinion', P. Bag, Phoenix, Natal.

સોફ્ટીસની અકર

હોંદના ત્રામ્ય જીવન વધે બેબો સવાલ જવાબ રૂપે આ પુસ્તકમાં સોફ્ટીસના વીચારો દર્શાવ્યા છે. કીમત શી. ૩-૬. મળવાનું કેકાણું : આ ઓશીય.

એ અકવાટીકે પંચાંગ							ધાર્મિક તહેવારો-ઉત્સવો
વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૪ નવેમ્બર	હોંદુ ૨૦૧૧ મામસર	ચુસલમાન ૧૩૭૪ હીજરી રખીઝલ અવલ -આખર	પારસી ૧૩૨૪ જ્યે.રદાદ -ઘીર	સુયોદય ક. મી.	સુપીરત ક. મી.	
શુક્ર	૨૬	સુદ ૧	૨૯	૨૬	૪-૪૬	૬-૩૯	
શનિ	૨૭	" ૨	૩૦	૨૭	૪-૪૬	૬-૩૯	
રવિ	૨૮	" ૩	૧	૨૮	૪-૪૬	૬-૩૯	
સોમ	૨૯	" ૪	૨	૨૯	૪-૪૫	૬-૪૦	
મંગળ	૩૦	" ૫	૩	૩૦	૪-૪૫	૬-૪૦	
બુધ	૧	" ૬	૪	૧	૪-૪૫	૬-૪૦	
ગુરુ	૨	" ૭	૫	૨	૪-૪૪	૬-૪૧	
શુક્ર	૩	" ૮	૬	૩	૪-૪૪	૬-૪૧	
શનિ	૪	" ૯	૭	૪	૪-૪૪	૬-૪૧	
રવિ	૫	" ૧૦	૮	૫	૪-૪૩	૬-૪૨	
સોમ	૬	" ૧૧	૯	૬	૪-૪૩	૬-૪૨	
મંગળ	૭	" ૧૨	૧૦	૭	૪-૪૩	૬-૪૨	
બુધ	૮	" ૧૩	૧૧	૮	૪-૪૨	૬-૪૩	
ગુરુ	૯	" ૧૪	૧૨	૯	૪-૪૨	૬-૪૩	

ખીટનની રાણીની માતા ફનેડાની યુક્તાકર્તે ગયા ત્યાં કરંટમ ખાતાંએ તેમનો માલ તપાસ્યો. કરંટમ ખાતા ના અમલદારો વિમાન આવવાની રાહ જોઈ રહ્યા હતા. જેવું આવ્યું કે રાજમાતાના પચીસે પચીસ દાગીના તપાસ્યા. તેમની સાથેના ખીટીશ અમલદારોએ કરેલા વિરોધના જવાબમાં જણાવવામાં આવ્યું કે ગમે તેવી મહાન વ્યક્તિ હોય જતાં બહાર થી આવનાર ફરોદરેકનો માલ તપાસવા નો નીયમ છે. વધુ વિરોધ થતાં કરંટમ ખાતાના અમલદારોએ કહ્યું : "અહુ દિલગીર છીએ પરંતુ અમારે મળેલા કુકમો ઉઠાવવ જ પડશે."

ફીનીક્સ સંસ્થાને મળેલી રકમો

ફીનીક્સ સંસ્થાને મળેલી નીચેની રકમો સાબાર સ્વિકારીએ છીએ. મેસર્સ જૂલા પ્રેમા એન્ડ કો. (રસ્ટન-બર્ગ) પા. ૩-૩-૦.

લેડીસ્મીથમાં શાદી

રવિવાર નવેમ્બર તા. ૪થીના મેડીરમીય મદેસા હોલમાં નોર્ધન નાટાલના ત્રણ જાણીતાં કુટુંબો વચ્ચે શાદીની આંઠ બંધાઈ હતી, જે શુભ પ્રસંગે નાટાલ તેમજ ટ્રાંસવાલથી ત્રણ હબર જેટલા લોકો હાજર થયા હતા. હાજી મહમદ મુસ્લાની દીકરી

Phone 22905 Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son
Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their
POSTAL ORDER with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મીઠાઈની કોમ્પલેટ ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટલ ઉમેરવા વિનંતી છે.

નો. રોડેશીયા શી. ૧-૦ રતલે. સર્ધન રોડેશીયા
૬ પેની રતલે, યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

પ્રાધરા લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET,
DURBAN.

PHONE 33-2661

MASTER-BROS.

(PTY) LTD.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

હોલસેલ મશવન્ટ્સ એન્ડ ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ

રેડમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, વુલન રસ્મ. પ્લાન્ટેસ-બીબી બાબો માટે
નત નતનો માલ. તેમજ કેપીટીન ન્યારનેટ સાડીઓ
વીઝેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ વપાસ કરવા મલામલુ છે.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૩૩-૨૬૫૧

ધીરુભાઈ પી. નાયક

સુસાકરી. વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

ઈન્ડુસ્ત્રીઅલ અન્ડ ટુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ફરિયાઈ અગર જમીન
માર્ગે સુસાકરી કરવા પર બેઠા અમારી ગારંતી લુઈમ કરો.

ઈન્ડીયા, આમ, ચારી, ફુલ્લડ, અક્ષમાત, પેલેટઆસ, વિગેરેના નીચા અને
ઉત્તરાની આપીએ છીએ.

ઈન્ડમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, ડિસાબના ચાપડા લખાવવા રેવન્યુ કલીયરન્સ
સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી
લાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અને મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન એન્ડ એસ્ટ્રી લીયા, પેકિંગમાસ
ઈનરચુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રાતનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ બાણુભાઈ ઠાકોરવાળા.

ફેશન ભતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા પીની તેમજ મોઢા ચેલા,
મસાલાથી અને બનાવીએ છીએ.

અમારું વખણાએલું સુરતી લુચું સેવ, મમરા, બાંકીઆ, ભણાં,
પાતરાં વિગેરે ફરેશન તાલું બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટંક
વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.
THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

લગન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણુના અને રોસ્પલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેશીયાના કોઈ
પણ ભાગમાં તમારે સુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અને કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બ્રાઉકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ત્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના બુલ્બાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

તાબું ઉમદા ફરૂટ

કરબનલું ટકાઈ આદુ ૧૦ પેની રતલ, મોટી કળીલું લસણ
શી. ૧-૧ રતલ, વ્યથાણા માટે કાચી કેરી શી. ૫-૦ ૧૦૦.

કપુરી અને સેવલી પાન શી. ૫ રતલ; પોસ્ટલ હુદું. ગોળ બારફીટ
શી. ૧૦-૧ ડઝન; લાંબી અને રક્તેર બારફીટ શી. ૧૧ ડઝન.

હમો ચોખા, ઠાળ વિગેરે ફેશન ભતની ઓસરી અને મસાલો તાબીએ
છીએ.

રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું
ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ હતાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીયર! ફરનીયર!! ફરનીયર!!!

બેક્રમ છુટ, ઠાઈનીબ્રમ છુટ, વોઈશોબ, ડરેસીબ એસ્ટ,
સાઈક બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ટ, બુક કેસ, ટેબલ, તકન કીફાયત
ભાવે ખરીદી શકશો. ભલે પધારી લાગ લેવા સુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

ને હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર યાચ છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈ-
યાર રહે છે. માન રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

દીવાળી ખાદ મળેલા નવીન પુસ્તકો

ભાવમાં ખાસ ધરાયો કરવામાં આવ્યો છે. વહેલો તે ખુલો.	શી. પે.
(૧) ચવિત્ર રત્નો ભાગ. ૧-૨	૨૨ ૬
(૨) રસીલાલું રસોડું	૧૩ ૬
(૩) કમવદ્દગીતા	૪ ૯
(૪) નવમદ્દ વિધાન (રૂહોની શાન્તી માટે)	૪ ૯
(૫) સોળ સોમવારની કથા	૨ ૬
(૬) શીવ પાર્વતીની પદાર્થ કાર્ટ મુર્તિ (ચંતને માટે)	૧૫ ૬
(૭) સત્યનારયણની કથા	૨ ૬
(૮) ચંડી પાઠ	૫ ૧
(૯) દેવ દેવીઓનો આરતી ચાટ (હિંદીમાં)	૩ ૯
(૧૦) નકશાઓ, હાંદુસ્તાન અને પાકીસ્તાન કુદ્રા નકશાઓ	૫ ૦
(૧૧) નાની નાની નવલીકાઓ પાંચનો સેટ.	૧૦ ૬

ચમકતી ચંદા, મન્દુલાલા, મારી પાડે શણુ, ચતુરભ.લીના પરકંભો, સાહસ કથા, બુદ્ધી સાગર, ગંગો પંચાંગો વિગેરે.

Obtainable from:

BHARAT MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

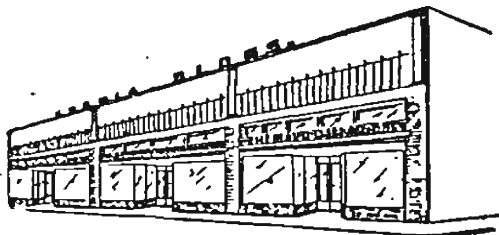
286 Grey Street,

Phone: 26070.

DURBAN.

K.M. Lodia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct Jewellery made to order in latest designs

ખાવિસ ફેરટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી ગતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયેલ કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીને બીજા.

નેકલેસ, ગુદી ગુદી ઢીઝાઇનની બંગડી અઢોડા, સાડીની પાન, વીડી બકલસ એરંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

એઈએ છે હાડકાં

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડિંગિ
પહોંચતાં કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ કીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

THE
BULL BRAND
FERTILIZERS LTD.
SARNIA NATAL.

એઈએ તમે ભલે છા કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની

સન લાઈફ ઓફ કેનેડા

કપરાકત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ બીએ.

ઉપરાંત

હકિણ આફીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવિન્ટરીયલ ડીપાર્ટમેન્ટ ના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્ટરકાર બીએ લેમન અંગ્રેજી ઈમીગ્રેશન અંગેનું કોઈ પણ ભતનું કામકાજ વિના વીલેએ ત્વરીત ગતીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance.

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road,
P.O. Box 4624.

CAPETOWN
Phone 32390

સોપારી સાથે ખાવાના પાન

પાનનો એઈએર મોકલતી વખતે ઉગાડનાર
ને પરખાઈ લખતાં નહિ ચુકશો.

કોઈ પણ ભતના અને કોઈ પણ જથ્થામાં
હોલસેલ ભાવે.

આપું વર્ષ પુરા પાડીશું.

અજમાવી ખાત્રી કરી જુઓ.

નીચેના શીરનામે લખવાનું નહિ ચુકશો:

COTTON LANDS BETEL LEAVES GROWERS CO.,
P. O. Box 7,
VERULAM, NATAL.